

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

ΕΚΛΟΓΑΙ

(I-II)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ Α.Ε.

46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46

1939

7008

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

3000

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

ΕΚΛΟΓΑΙ

(I-II)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ Α.Ε.

46 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 46

1939

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

Κ. Κογγύ

Τετάρτη

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ—ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δρουῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π.Χ. ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τῆς Καρίας, Δωρικῇ ἀποικίᾳ. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔτυχε λίαν ἐπιμεμελημένης παιδείσεως. Ἐχων ὡς διδάσκαλον τὸν θεῖόν του ποιητὴν Πανύασιν ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων, τῶν καλουμένων *λογογράφων*, οἵτινες συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἱστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ φροντίζουν νὰ χωρίζουν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ ψεύδους τῶν μύθων.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῶ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἔγγονος τῆς βασιλείσεως Ἀρτεμισίας, ἣτις ἐξεστράτευσεν μετὰ τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ μετέσχε τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τῷ 454, ἐπανεληθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ', ἐπειδὴ ἐξεργράγησαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν· εὐρίσκομεν ὅμως αὐτὸν τῷ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν.

Ὅτε δὲ τῷ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν ἐπὶ τῆς Κάτω Ἰταλίας τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱστοριῶν τῶν λογογράφων ἠσθάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἐξ ἰδίας αὐτοψίας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακροτάτας περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμακρυσμένας χώρας, ἃν καὶ ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη, ἢ δὲ ἀσφάλεια διὰ τοὺς ταξιδεύοντας λίαν ἀμφίβολος· οὕτως ἐπεσκέφθη ὄχι μόνον τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατοικούμενα Δυτικὰ καὶ Βόρεια παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, ἀλλὰ καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρις Ἐλεφαντίνης, τὴν Λιβύην μέχρι τῶν περικύμων τῆς Κυρήνης, τὴν Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν, τὰς ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ ἑλληνικὰς πόλεις, τὴν Σκυθίαν, τὴν κυρίως Ἑλλάδα καὶ τὴν Κάτω Ἰταλίαν.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τῷ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου, ἣτις ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἑννέα βιβλία φέροντα τὰ ὀνόματα τῶν ἑννέα Μουσῶν· περιλαμβάνει δὲ δύο μεγάλα τμήματα. Τὸ πρῶτον (βιβλ. 1—4) περιέχει τὴν ἱστορίαν τῶν Λυδῶν, τῶν Περσῶν, τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Αἰθιοπῶν καὶ τῶν Σκυθῶν μετὰ περιέργων διηγήσεων περὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν λαῶν τούτων καὶ τῶν θαυμασιῶν φαινομένων ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι (βιβλ. 5-9) ἐκτίθενται οἱ ἡρωϊκοὶ καὶ ἔνδοξοι ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν Περσῶν.

Ὁ Ἡρόδοτος, ἃν καὶ Δωριεὺς, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν του ἐν Ἰωνικῇ διαλέκτῳ καὶ ὄχι ἐν Δωρικῇ· ἠναγκάσθη δὲ εἰς τοῦτο, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἰῶνες, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον ὡς γλῶσσαν τῶν συγγραφῶν των.

3. Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς Ἡροδοτείου διαλέκτου.

Α'. Φωνήεντα.

Ἀνταλλαγή φωνηέντων.

α) Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει ἡ ἀντι τῶν παρ' Ἀττικοῖς $\bar{\alpha}$ καὶ $\check{\alpha}$ καὶ ἀντιστρόφως: *χώρη, θυσίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρηῖξ, τριηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηυσί.*—*πρόρη, ἀληθείη.*—*μεσαμβρήη.*— α ἀντὶ o ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀρρωδία, ἀρρωδέω.

β') ε ἀντὶ α καὶ *ει* καὶ ἀντιστρόφως: *τέσσερες.*—*πλέων, κρέσσων, μέζων, ἔργω, ἐδέχθην, δεδέχθαι* (τοῦ ῥ. δείκνυμι), *ἔωθα*, (εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς *υς* ἐπιθέτων) *θήλεα, ταχέα.*—*τράπω, τάμνω.*—*κεινός, ξεῖνος, στεινός, εἰρωτάω, εἵνεκεν.*

γ') ω ἀντὶ *αυ, ου, οη*: *τρῶμα, θῶμα, θωμάζω.*—*ῶν, γῶν* (= οὔν, γοῦν).—*ογδώκοντα, βωθέω.*—*ωυ* ἀντὶ *αυ*: *ἐμευτοῦ, σευτοῦ, ἔωυτοῦ.*

δ') *ου* ἀντὶ o : *μοῦνος* (=μόνος), *νοῦσος, οὔρος* (= ὄρος), *οὔνομα, οὔνομάζω.*

Συναίρεσις.

Ἡ συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ῥίξει: *πλόος, χρύσεος, βασιλέι, βασιλέες, εἶδεα, μέρεα, ῥέεθρον.*—*μενόμεν, ἀποβαλέεις, φαίναει, πείθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίειε.*—*ἔαρ, οἰστός, δηϊώω, ῥήιδιος, βασιληίη, ἀνθρωπήιος, οἰκήιη, ἀνδρηίος, ἀεθλος* κτλ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη· ὅθεν 1) ἔλλειπει

α') τὸ εὐφωνικὸν *ν*.

β') τὸ *σ* ἐν τοῖς *ἄχρι, μέχρι, οὔτω*· 2) τὸ *οὔ* εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος καὶ ἄνευ τοῦ *κ*.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡροδότῳ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ *ο-α* εἰς *ω*: *ὠνήρ, ωύτός, τωυτό.*

Β'. Σύμφωνα.

α') Ἄντι π ὑπάρχει κ εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρ. τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο :

κοῖος, ὄκοῖος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, ὄκως κτλ.—
ἀλλὰ ὀποδαπός.

β') ἀντι χ ὑπάρχει κ : δέκομαι, οὐκί.

γ') ἀντι σ » δ : ὁδμή, ἴδμεν.

δ') ἀντι θ » τ ἐν τῷ αὐτίς.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς :
ἐνθεῦτεν (= ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (= ἐνταῦθα), κιδῶν (= χιτών).

στ') Τὰ ψιλὰ πρὸ δασυνομένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως : ἐπεξῆς, αὐ-
τημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπῆκε, μετήμι. — ἀπ* οὔ, μετ* οὔ, οὐκ
ἕτερος.

Ὁ Δυϊκὸς ἀριθμὸς ἐλλείπει καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ
ἐν τοῖς ῥήμασι.

Γ'. Κλίσεις.

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενκ. τῶν εἰς — ης λήγει εἰς — εω, τῶν εἰς —
ης εἰς εω : Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, πολιήτης — πολιήτεω. —
βορέης, γενκ. βορέω, Ἑρμέης — Ἑρμέω.

β') Ἡ ἐνκ. αἰτκ. πολλῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς — ης λήγει
ἄλλοτε μὲν εἰς — ην : Ξέρξην, Δεωνίδην, ἄλλοτε δὲ εἰς — εα :
Ξέρξεα, Δεωνίδα.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. τῶν πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέ-
των λήγει εἰς — εων : ἐγγυητέων, γνωμέων, πολιητέων — λοι-
πέων, πολλέων — αὐτέων — εουσέων.

δ') Ἡ δοτκ. πληθ. λήγει εἰς — ησι (ῆσι) : γνώμησι, θυσίησι,
λοιπῆσι, αὐτήσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτκ. πληθ. εἰς — οῖσι (οῖσι) : λόγοισι, θεοῖσι.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς — κλέης κλίνονται οὕτω :

*Ηρακλής, — κλέος, κλεί, — κλέα, — κλέες.

β') Τὰ εἰς — ις λήγοντα ὀνόματα κλίνονται οὕτω :

πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν·

πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὐσιαστικά εἰς — εὺς κλίνονται οὕτω : *βασιλεύς, βασιλέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ. — έες, — έων, — έῶσι, — έας.*

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω : *κέρας, κέρεος, κέρεϊ, κέρεα, κερέων.*

ε') Τὸ νηῦς (= ἄττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω : *νηῦς, νεός, νηί, νέα — νέες, νεῶν, νηυσί, νέας.*

*Επίθετα, Παραθετικά, *Αριθμητικά.

α') *Αντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλάκις πολλός· τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') *Επίθετα εἰς — εος καὶ — ηιος (= ἄττ. εἶος) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς : *ἐπιτηδεότερος — ότατος* (διότι = ἄττ. ἐπιτηδεϊότατος), *ἀνδρηιότερος, οἰκηιότερος* (διότι τὸ ηι θεωρητέον ὡς δίφθογγος).

γ') Τοῦ ταχὺς συγκρ. *ταχύτερος* καὶ *θάσσων* ὑπερθ. *τάχιστος.*

δ') Τὸ πολλός ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει *πλέον, πλεόν* καὶ *πλεῦν*, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι : *πλέονι, πλέονα* (πλέω), *πλεόνων, πλέοσι*, ἀλλὰ καί : *πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεύνων, πλεῦνας.*

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται : *δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.*

*Αντὶ τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. *δυώδεκα*, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, *τέσσερες*, ὡσαύτως *τεσσερεσκαίδεκα.*

*Αντωνυμῖαι.

α') *Αντὶ τῆς γενκ. ἐμοῦ, σοῦ ἀπαντοῦν οἱ τύποι *ἐμέο* ἢ *ἐμεῦ*, *σέο* ἢ *σεῦ*.

Ἡ δοκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντιᾶ σοὶ ὀρθοτονουμένη καὶ τοι ἐγκλιτικῆ. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντιᾶ μιν (ἐγκλιτικῆ) ἀντὶ αὐτόν, αὐτὴν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἢ δὲ δοκ. πληθ. σφίσι ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ σφι (ἐγκλιτ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. σφέα=αὐτά.

β') Ἡ ὅδε ἐν τῇ δοκ. πληθ. ἔχει τοισίδε καὶ τησίδε.

γ') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν ὄ, ἦ, οἶ, αἶ, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ τ ἀρχόμενοι: τοῦ, τῆς, τῶν, τά.

Μετὰ τὰς προθέσεις ὅμως ἐκθλιβομένης κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι τύποι: ἀντὶ ὧν, ἀπ' οὔ, μετ' ἧς κτλ.

Ὡσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ τ ἀρχόμενοι τύποι: ἐν ᾧ, ἐξ οὔ, ἐς ὄ, ἕως οὔ.

δ') Ἡ ὅστις σχηματίζει τοὺς ἐξῆς τύπους, ἐν τῇ γενκ. τοῦ ἐνικῶ ὅτεν, ἐν τῇ δοκ. ὅτεω· ἐν τῇ πληθυντ. γενκ. ὅτεων, δοκ. ὀτέοισι· οὐδ. πληθ. ἄσσα.

ε') Ἡ ἐρωτηματικῆ ἀντων. τίς ἔχει γενκ. τεῦ, δοκ. τέω καὶ τίνι· πληθ. τέων, δοκ. τέοισι· τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικούς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ'. Ῥήματα.

Αὔξεις.

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς—σκον καὶ—σκόμην τῶν θαμιστικῶν ῥημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξισιν οὔτε συλλαβικὴν οὔτε χρονικὴν: ἄγεσκον, ποιέεσκον, ὀδυρέσκετο· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἔλλειπει πολλακίς ἢ συλλαβικὴ αὔξισις: δέδοκτο, καταλέλειπτο.

Τὰ ῥήμ. βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω ἔχουν ε.

β') Ἡ χρονικὴ αὔξισις παρὰ τισι ῥήμασιν ἔλλειπει πάντοτε, ὡς ἀγινέω, ἀμείβομαι κ. ἄλ., ἰδίως παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπὸ αἰ, αυ, εἰ, ευ καὶ οἰ ἀρχομένοις ῥήμασι.

γ') Ὁ παρατατικὸς τοῦ ὀρέω (= ὀράω) ἀπαντιᾶ ὠρων.

Καταλήξεις.

α') Μένουν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις -αο, -εαι, -εο (ἢ τελευταία συναϊρεῖται μόνον εἰς ευ): ἐργάσαο, οἴχεται, ἐγένεο.

᾽Ωσαύτως ἡ -εω ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (*αἰρεθέω, αἰρεθέωμεν*) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργητ. (*θέω, θέωμεν* κτλ.) ὁμοίως ἡ -εω καὶ -εομεν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων (*σημανέω, σημανέομεν*).

β') Ὁ ἐνεργητ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις *εα, εας, εε, εατε* : *εῶθεα, εῶθεας, εῶθεε, εῶθεατε*.

γ') Ἀντὶ τῶν καταλήξεων -νται καὶ -ντο ἀπαντοῦν -ται καὶ -ατο 1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. (*ἀπίκατο* = ἀφιγμένοι ἦσαν, *εἰτετάχατο, τετύφαται, ἐσκενάδαται, δεδέχαται*). 2) ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστῶτος καὶ παρακτ. τῶν εἰς -μι ῥημάτων (*τιθέαται, ἰστέαται, δυνέαται, ἐδεικνύατο, ἐκέατο*). 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (*γενοίατο, ἀγοίατο, τισαίατο*).

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς -εω μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα : *καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν* κτλ. Ἄλλὰ καὶ *δεῖ, δεῖν*, παρακτ. ὅμως *ἔδεε*.

Πολλάκις τὸ -εο συναιρεῖται εἰς *ευ* : *ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο*.

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς -εο βραχύνεται εἰς *εο* : *ἠγέο, λυπέο, ποιέο* καὶ ἡ -εσαι εἰς *εαι* : *φοβέαι*.

β') Τὰ εἰς -αω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἄττικῇ διαλέκτῳ εἰς τινα ὅμως ῥήματα εἰς -αω τὸ α πρὸ ἐπομένου ο ἐξασθενοῦται εἰς *ε* : *ὄρέω, φοιτέω, εἰρωτέω, ὄρέομεν, ὄρεον* κτλ. Εἰς τὸ *χρέομαι* τὸ -αω πανταχοῦ γίνεται *εω* (*χρέωνται, χρεώμενος*), τὸ δὲ *εε, εη* τοῦναντίον εἰς *ᾱ* (*χρεᾶται, χρεᾶσθαι*). Ἄλλὰ *χρεὸν* ἀντὶ *χρεῶν*.

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἄττικῇ, διαφέρουν μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου ἔχουν καὶ -ευ (*ἐδικαλευ, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι*).

Ῥήματα εἰς μι.

Τὰ εἰς *μι* ῥήματα ἔχουσιν τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω καὶ -ύω : *τιθεῖ, ἐξιεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδείκνυε*. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ *τίθημι* ἀπαντᾷ *τιθεῖσι*, ὁ παρακτ. *ετίθεα, ετίθει, ετίθει*.

Τοῦ εἶμι τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἶς, τὸ α' πληθ. εἰμέν· ἢ ὑποτακτ. ἔω, ἦς, ἦ καὶ ἔωσι, ἢ μετχ. ἐών, ἐούσα, ἐόν· ὁ παρατκ. ἔα καὶ ἔατε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἦν.

Τὸ εἶμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἦια, ἦιε καὶ ἦισαν· οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

Ἀνώμαλά τινα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρκ. ἀραίρηκα, ἀραίρημαι.
2. εἶπα, ἀπαρέμφ. εἶπαι, μετχ. εἶπας· εἶπασθαι. Παθ. ἀόρ. α' εἰρέθην, μετχ. ἐηθείς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ἐηθήσεται).
3. λαγχάνω, μέλλ. λάξομαι, παρκμ. β' λέλογχα.
4. λαμβάνω, μέλλ. λάμψομαι, παρακμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (διαλελαμμένος), ἐλάμφθην.
5. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ἴδμεν (καὶ οἶδαμεν), ἴστε, οἶδασι (καὶ ἴσασι). Ὑποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρατκ. ἦδεα, ἦδεε—ἦδέατε, ἦδεσαν. Μέλλ. εἰδήσω.
6. οἶκα (ἀττ. ἔοικα), οἶκε, οἶκασι, οἰκώς, οἰκός.
7. ὄρω, ὄπωπα, ὄπώπειν. Παρατκ. ὤρων.
8. φέρω, ἦνεια, ἐνεῖκαι, ἦνειαμήν, ἐνήνειγμα, ἦνειχθην (ἐνειχθείς).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ (ΚΛΕΙΩ)

1. Λυδικὰ ἔθιμα. — "Ἰδρῦσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἐτρουρίαν).

(Κεφ. 93—94)

Ἰθώματα ἢ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά γε 93
καὶ ἄλλη χώρα, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τριώλου καταφερομένου
ψήγματος. ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς
τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων· ἔστι αὐτόθι
Ἄλυάττω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἢ κρηπίς μὲν
ἔστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο σῆμα χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν παραπλησίοισι χρέωνται καὶ Ἐλ- 94
ληγες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυ-
σοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κά-
πηλοι ἐγένοντο. φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς
νῦν σφίσι τε καὶ Ἑλλήσι κατεστεώσας ἐωυτῶν ἐξεύρημα
γενέσθαι. ἅμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι
καὶ Τυρρηνίην ἀποικίσαι, ὧδε περὶ αὐτῶν λέγοντες. †

✕ Ἐπὶ Ἄττος τοῦ Μάνεω βασιλέος σιτοδείην ἰσχυρὴν
ἀνά τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν
διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκκα δίζη-
σθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. ἐξευρεθῆναι
δὲ ὧν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς
σφαίρης καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνιέων τὰ εἶδεα πλὴν
πεσσῶν· τούτων γὰρ ὧν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκηεῦνται Λυδοί.
ποιεῖν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἐτέρην
τῶν ἡμερέων παίζεῖν πᾶσαν, ἵνα δὲ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν
δὲ ἐτέρην σιτέεσθαι παυομένους τῶν παιγνιέων. τοιοῦτον
τρόπον διάγειν ἐπ' ἔτεα δυὼν θέοντα εἴκοσι. ✕

Ἐπειτε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῆ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἑωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένη τὸν ἑωυτοῦ παῖδα, τῆ οὐνομα εἶναι Τυρσηνόν. λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρας καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστά ἐπίπλοα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιος καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τούδε. ἀντὶ δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ παιδός, ὅς σφεας ἀνήγαγε. ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνοὺς. ✕

2. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131—138, 140)

- 131 Πέρσας οἶδα νόμοισι τοῖσδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρῦεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέρουσι, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεοὺς, κατὰ περ οἱ Ἕλληγες, εἶναι. οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῆ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μόνοισι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.
- 132 Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἦδε κατέστηκε. οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῆ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῶ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλλῆσι. τῶν δὲ ὡς ἐκάστῳ θύειν θέλη, ἐς χώρον

καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτήνος καλέει τὸν θεόν, ἐστεφανωμένος τὸν τίθηρην μυρσίην μάλιστα. ἐωυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδέη μούνη οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ, ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσησι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλεῖ· ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνεται. ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον ἐφήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίησιν ὡς ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὧν πάντα τὰ κρέα. διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστῶς ἐπαείδει θεογονίην, οἷην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαιδίην· ἄνευ γὰρ δὴ μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. ἐπισχὼν δὲ ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χράται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, 133 τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων διακαιοῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππων καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέσθαι ὅλους ὀπτῶς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέσθαι. σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἄλῃσι· καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δὲ τι παραφέροιο, ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. οἷνη δὲ κάρτα προσκέσται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασιν βουλευέσθαι· τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμαμάτων τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλεύονται. καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἦν δὲ μὴ ἄδη, μετῃσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσονται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἂν 134 τις διαγνοίη, εἰ ὁμοῖοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι, ἦν δὲ ἡ οὐτερος ὑποδεέστερος ὀλίγω, τὰς παρειὰς φιλέονται, ἦν δὲ

πολλῶ ἢ οὐτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνεῖ τὸν ἕτερον. *εὐδαίμων ἐφ' ἰσχυρογενεῖν & τὸν ἕτερον*

135 Ἰτιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἀγχιιστα ἐσωτῶν οἰκέοντάς μετὰ γε ἐσωτούς, δευτέρα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι ἤκιστα δὲ τοὺς ἐσωτῶν ἕκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἐσωτούς εἶναι ἀνθρώπων μακρῶ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἕκαστάτω οἰκέοντάς ἀπὸ ἐσωτῶν κακίστους εἶναι. ξεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἐσωτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας. ✕

136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτερος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτερος τρία μῶνα, ἵππευεῖν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῆσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει. τοῦδε δὲ εἴνεκα τοῦτο οὕτω ποιεῖται, ἵνα, ἣν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδεμίαν ἄσπιν τῷ πατρὶ προσβάλῃ.

137 αἰνέω μὲν νυν τόνδε τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μιῆς αἰτίας εἴνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἣν εὐρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χράται. ✕

138 Ἄσσα δὲ σφι ποιεῖν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. αἰσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δευτέρα δὲ τὸ ὀφείλιν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἴνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν ὀφείλοντα καὶ τι ψεύδος λέγειν. ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ποταμούς μάλιστα.

140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδῶς εἰπεῖν· τάδε μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ

ἀποθανόντος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῆ. μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας· ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῖσι. κατακηρώσαντες δὲ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῆ κρύπτουσι.

3. Ἡ Βαβυλών.

(Κεφ. 178—181)

 Τῆς Ἀσσυρίης ἐστὶ μὲν και ἄλλα πολίσματα με-178
γάλα πολλά, τὸ δὲ οὐνομαστότατον και ἰσχυρότατον και
ἐνθα σφι, Νίνου ἀναστάτου γενομένης, τὰ βασιλῆια κατε-
στήκει, ἣν ΒΑΒΥΛΩΝ, ἐοῦσα τοιαύτη δὴ τις πόλις. κέεται
ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, μέγαθος ἐοῦσα μέτωπον ἕκαστον εἴκοσι
και ἑκατὸν σταδίων, ἐούσης τετραγώνου· οὗτοι στάδιοι τῆς
περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδῶκοντα και
τετρακόσιοι. τὸ μὲν νυν μέγαθος τοσοῦτό ἐστι τοῦ ἄστερος
τοῦ Βαβυλωνίου, ἐκεκόσμητο δὲ ὡς οὐδὲν ἄλλο πόλισμα,
τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. τάφρος μὲν πρῶτά μιν βαθέα τε και εὐρέα
και πλὴν ὕδατος περιθέει, μετὰ δὲ τεῖχος πεντήκοντα μὲν
πηχέων βασιληίων ἐὸν τὸ εὖρος, ὕψος δὲ διηκοσίων πη-
χέων. ὁ δὲ βασιλῆιος πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πῆχεος μέ-
ζων τρισὶ δακτύλοισι. ||

 Δεῖ δὴ με πρὸς τούτοις ἐτι φράσαι, ἵνα τε ἐκ τῆς τά-179
φρου ἢ γῆ ἀναισιμῶθη και τὸ τεῖχος ὄντινα τρόπον ἐργα-
στο. ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον ἐπλίνθουον τὴν γῆν τὴν ἐκ
τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην, ἐλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς
ᾧπησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι· μετὰ δὲ τέλματι χρεώμενοι
ἀσφάλτῳ θερμῇ και διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοῦς
καλάμων διαστοιβάζοντες ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ
χεῖλεα, δευτέρα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐπάνω
δὲ τοῦ τεῖχεος παρὰ τὰ ἔσχατα οἰκήματα μουνόκωλα ἔδει-
μαν, τετραμμένα ἐς ἀλλήλα· τὸ μέσον δὲ τῶν οἰκημάτων ἐλι-

πον τεθρίππῳ περιέλασιν. πύλαι δὲ ἐνεστᾶσι περίξ τοῦ τείχους ἑκατόν, χάλκεαι πᾶσαι, καὶ σταθμοὶ τε καὶ ὑπέρθυρα ὡσαύτως. ἔστι δὲ ἄλλη πόλις ἀπέχουσα ὀκτὼ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος· Ἴς οὖνομα αὐτῆ. ἐνθα ἔστι ποταμὸς οὐ μέγας· Ἴς καὶ τῆ ποταμῷ τὸ οὖνομα. ἐσθάλλει δὲ οὗτος ἐς τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν. οὗτος ὢν ὁ Ἴς ποταμὸς ἅμα τῷ ὕδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλοὺς, ἐνθεν ἢ ἀσφαλτος ἐς τὸ ἐν Βαβυλῶνι τείχος ἐκομίσθη.

180 Ἐτετείχιστο μὲν νυν ἡ Βαβυλῶν τρόπῳ τοιαύτῃ, ἔστι δὲ δύο φάρσεια τῆς πόλιος. τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς ποταμὸς διέργει, τῆ οὖνομά ἐστι Εὐφρήτης, ῥέει δὲ ἐξ Ἀρμενίων, ἐὼν μέγας καὶ βαθὺς καὶ ταχύς· ἐξιεῖ δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. τὸ ὢν δὴ τείχος ἑκάτερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου παρὰ χεῖλος ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἵμασιγὴ πλίνθων ὀπτέων παρατείνει· τὸ δὲ ἄστει αὐτὸ ἐὼν πλήρες οἰκίῃων τριωρόφων τε καὶ τετρωρόφων κατατέμνηται τὰς ὁδοὺς ἰθείας, τὰς τε ἄλλας καὶ τὰς ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας. κατὰ δὴ ὢν ἑκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἵμασιγῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπέησαν, ὅσαι περ αἱ λαῦραι, τσαυταὶ ἀριθμὸν. ἦσαν δὲ καὶ αὐταὶ χάλκεαι, φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν.

181 Τοῦτο μὲν δὴ τὸ τείχος θύρηξ ἐστὶ, ἕτερον δὲ ἔσθθεν τείχος περιθέει, οὐ πολλῶν τειφ ἀσθενέστερον τοῦ ἐτέρου τείχους, στεινότερον δέ. ἐν δὲ φάρσει ἑκατέρῳ τῆς πόλιος ἐτετείχιστο ἐν μέσῳ, ἐν τῇ μὲν τὰ βασιλῆα περιβόλῳ τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι τοῦτο ἐόν, δύο σταδίων πάντη, ἐὼν τετράγωνον. ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεὸς οἰκοδομηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέθηκε, καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτῳ, μέχρι οὗ ὀκτὼ πύργων. ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίηται. μεσοῦντι

δέ κου τῆς ἀναβάσιός ἐστι καταγωγή τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι, ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. ἐν δὲ τῇ τελευταίῳ πύργῳ νηὸς ἔπεσι μέγας· ἐν δὲ τῇ νηῷ κλίνη μεγάλη κέεται εὖ ἐστρωμένη καὶ οἱ τράπεζα παρακέεται χρυσέη. φασι δὲ οἱ ἱρέες τούτου τοῦ θεοῦ, ἔμοι μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, τὸν θεὸν αὐτὸν φοιτᾶν τε ἐς τὸν νηὸν καὶ ἀμπαύεσθαι ἐπὶ τῆς κλίνης.

4. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Βαβυλωνίων.

(Κεφ. 194—198)

Τὸ δὲ ἀπάντων θῶμα μέγιστόν μοι ἐστι τῶν ταύτη, με-194
τά γε αὐτὴν τὴν πόλιν, ἔρχομαι φράσω. τὰ πλοῖα τοῖσι Βαβυλωνίοισι ἐστι τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν πορευόμενα ἐς τὴν Βαβυλῶνα, ἐόντα κυκλοτερέα, πάντα σκύτινα· ἐπεὶ γὰρ ἐν τοῖσι Ἀρμενίοισι τοῖσι κατύπερθε Ἀσσυρίων οἰκημένοισι νομέας ἰτέης ταμόμενοι ποιήσονται, περιτείνουσι τούτοισι διφθέρας στεγαστρίδας ἔξωθεν ἐδάφεος τρόπον οὔτε πρύμνην ἀποκρίνοντες οὔτε πρήρην συνάγοντες· ἀλλ' ἀσπίδος τρόπον κυκλοτερέα ποιήσαντες καὶ καλάμης πλήσαντες ἀπισίσι κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεσθαι, φορτίων πλήσαντες· μάλιστα δὲ βίκους φοινικηίου κατάγουσι οἴνου πλέους. ἰθύνεται δὲ ὑπὸ τε δύο πλήκτρων καὶ δύο ἀνδρῶν ὀρθῶν ἐστεώτων· καὶ ὁ μὲν ἔσω ἔλκει τὸ πλήκτρον, ὁ δὲ ἔξω ὠθέει. ποιέεται δὲ καὶ κάρτα μεγάλα ταῦτα τὰ πλοῖα καὶ ἐλάχισα· τὰ δὲ μέγιστα αὐτῶν καὶ πεντακισχιλίων ταλάντων γόμον ἔχει. ἐν ἐκάστῳ δὲ πλοίῳ ὄνος ζῶδς ἕνεστι, ἐν δὲ τοῖσι μέζοσι πλευνες.

Ἐπεὶ ὦν ἀπίκωνται πλέοντες ἐς τὴν Βαβυλῶνα καὶ διαθέωνται τὸν φόρτον, νομέας μὲν τοῦ πλοίου καὶ τὴν καλάμην πᾶσαν ἀπ' ὧν ἐκήρυξαν, τὰς δὲ διφθέρας ἐπισάξαντες ἐπὶ τοὺς ὄνους ἀπελαύνουσι ἐς τοὺς Ἀρμένιους. ἀνά τὸν ποταμὸν γὰρ δὴ οὐκ οἶά τέ ἐστι πλέειν οὐδενὶ τρόπῳ ὑπὸ

τάχεις τοῦ ποταμοῦ· διὰ γὰρ ταῦτα καὶ οὐκ ἐκ ξύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα, ἀλλ' ἐκ διφθερέων. ἐπεὶ δὲ τοὺς ὄνους ἐλαίνοντες ἀπίκωνται ὀπίσω ἐς τοὺς Ἀρμενίους, ἄλλα τρόπῳ τῇ αὐτῇ ποιεῦνται πλοῖα. τὰ μὲν δὴ πλοῖα τοῖσι Βαβυλωνίοισι ἐστὶ τοιαῦτα.

195 Ἐσθῆτι δὲ τοιγῆδε χρέωνται, κιθῶνι ποδηγεκεῖ λινέῳ· καὶ ἐπὶ τοῦτον ἄλλον εἰρίνεον κιθῶνα ἐπενδύνει καὶ χλανίδιον λευκὸν περιβαλλόμενος, ὑποδήματα ἔχων ἐπιχώρια, παραπλήσια τῆσι Βοιωτῆσι ἐμβάσι. κομῶντες δὲ τὰς κεφαλὰς μίτρησι ἀναδέονται, μεμυρισμένοι πᾶν τὸ σῶμα. σφρηγίδα δὲ ἕκαστος ἔχει καὶ σκήπτρον χειροποίητον· ἐπ' ἐκάστω δὲ σκήπτρῳ ἔπεστι πεποιημένον ἢ μῆλον ἢ βόθρον ἢ κρίνον ἢ αἰετὸς ἢ ἄλλο τι· ἄνευ γὰρ ἐπισήμου οὐ σφι νόμος ἐστὶ ἔχειν σκήπτρον. αὕτη μὲν δὴ σφι ἄρτισις περὶ τὸ σῶμά ἐστι.

196 Νόμοι δὲ αὐτοῖσι οἷδε κατεστάσι· ὁ μὲν σοφώτατος ὄδε κατὰ γνώμην τὴν ἡμετέραν, τῇ καὶ Ἰλλυριῶν Ἐνετοῦς πυνθάνομαι χρᾶσθαι. κατὰ κώμας ἐκάστας ἄπαξ τοῦ ἔτεος ἐκάστου ἐποιέετο τάδε. ὡς αἱ παρθένοι γινοῖατο γάμων ὤραιαι, ταύτας ὅκως συναγάγοιεν πάσας, ἐς ἓν χωρίον ἐσάγεσκον ἀλέας· πέριξ δὲ αὐτὰς ἴστατο ὄμιλος ἀνδρῶν. ἀνίστας δὲ κατὰ μίαν ἐκάστην κῆρυξ πωλέεσκε, πρῶτα μὲν τὴν εὐειδεστάτην ἐκ πασέων· μετὰ δέ, ὅκως αὕτη εὐροῦσα πολλὸν χρυσίον πρηθείη, ἄλλην ἀνεκήρυσσε, ἢ μετ' ἐκείνην ἔσκε εὐειδεστάτη. ἐπωλέοντο δὲ ἐπὶ συνοικήσι.

Ὅσοι μὲν δὴ ἔσκον εὐδαίμονες τῶν Βαβυλωνίων ἐπίγαμοι, ὑπερβάλλοντες ἀλλήλους ἐξωνέοντο τὰς καλλιστεύσας· ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπίγαμοι, οὗτοι δὲ εἶδος μὲν οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οἱ δ' ἂν χρήματά τε καὶ αἰσχίονας παρθένους ἐλάμβανον. ὡς γὰρ διεξέλθοι ὁ κῆρυξ πωλέων τὰς εὐειδεστάτας τῶν παρθένων, ἀνίστη ἂν τὴν ἀμορφεστάτην, ἢ εἴ τις αὐτέων ἔμπηρος εἴη, καὶ ταύτην ἀνεκήρυσσε,

ὅστις θέλοι ἐλάχιστον χρυσίον λαβὼν συνοικήσει αὐτῇ, ἐς ὃ τῆ τὸ ἐλάχιστον ὑπισταμένῳ προσεκέετο· τὸ δὲ ἂν χρυσίον ἐγίνετο ἀπὸ τῶν εὐειδέων παρθένων· καὶ οὕτω αἱ εὐμορφοὶ τὰς ἀμόρφους καὶ ἐμπήρους ἐξεδίδοσαν.

Ἐκδοῦναι δὲ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα, ὅτεν βούλοιο ἕκαστος, οὐκ ἐξῆν, οὐδὲ ἄνευ ἐγγυητέων ἀπαγαγέσθαι τὴν παρθένον περιάμενον, ἀλλ' ἐγγυητὰς χρῆν καταστήσαντα ἢ μὲν συνοικήσειν αὐτῇ οὕτω ἀπάγεσθαι· εἰ δὲ μὴ συμφοροῖατο, ἀποφέρειν τὸ χρυσίον ἐκέετο νόμος. ἐξῆν δὲ καὶ ἐξ ἄλλης ἐλθόντα κόμης τὸν βουλόμενον ὠνέεσθαι.

Δεύτερος δὲ σοφίῃ ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατεστήκει. 197
τοὺς κάμνοντας ἐς τὴν ἀγορὴν ἐκφορέουσι· οὐ γὰρ δὴ χρέωνται ἱητροῖσι· προσιόντες ὦν πρὸς τὸν κάμνοντα συμβουλεύουσι περὶ τῆς νοῦσου, εἴ τις καὶ αὐτὸς τοιοῦτο ἔπαθε, ὁκοῖον ἔχει ὁ κάμνων, ἢ ἄλλον εἶδε παθόντα· ταῦτα προσιόντες συμβουλεύουσι καὶ παραινέουσι, ἅσσα αὐτὸς ποιήσας ἐξέφυγε ὁμοίην νοῦσον, ἢ ἄλλον εἶδε ἐκφυγόντα. σιγῇ δὲ παρεξελθεῖν τὸν κάμνοντα οὐ σφι ἔξεστι, πρὶν ἂν ἐπείρηται, ἦντινα νοῦσον ἔχει.

Ταφαὶ δὲ σφι ἐν μέλιτι, θρῆνοι δὲ παραπλήσιοι τοῖσι 198
ἐν Αἰγύπτῳ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ (ΕΥΤΕΡΠΗ)

1. Ἡ Αἴγυπτος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς.

(Κεφ. 2 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 50, 52 - 53)

2 Οἱ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμῆτιχον σφέων βασιλεῦσαι, ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρῶτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων. ἐπειδὴ δὲ Ψαμμῆτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οὔτινες γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γενέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς. Ψαμμῆτιχος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυρθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια τροφήν τινα τοιήνδε, ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φωνὴν ἰέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὄρην ἐπαγινέειν σφι αἶγας, πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος τᾶλλα διαπρήσσεσθαι. ταῦτα δὲ ἐποίησέ τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμῆτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαγθέντων τῶν ἀσῆμων κνυζημάτων, ἣντινα φωνὴν βήξουσι πρῶτην. τὰ περ ὧν καὶ ἐγένετο.

Ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ εἰσὶντι τὰ παιδία ἀμφοτέρω προσπίπτοντα βεκόσ ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἤσυχος ἦν ὁ ποιμήν, ὡς δὲ πολλάνικς φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότη ἤγαγε τὰ παιδία κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμῆτιχος ἐπυρθάνετο, οὔτινες ἀνθρώπων βεκόσ τι καλέουσι, πυρθανόμενος δὲ εὗρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. οὕτω συνεχώρησαν Αἰγύπτιοι καὶ τοιοῦτῳ σταθμησάμενοι πρήγματι

τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἑωυτῶν. ὧδε μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἑφαιστου τοῦ ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἐλληγνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμῶν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποιήσατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῆσι γυναιξί.

Κατὰ μὲν δὴ τὴν τροφήν τῶν παιδίων τοσαῦτα ἔλεγον, ἤκουσα δὲ καὶ ἄλλα ἐν Μέμφι ἔλθων ἐς λόγους τοῖσι ἱεῦσι τοῦ Ἑφαιστου καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς Ἡλίου πόλιν αὐτῶν τούτων εἵνεκεν ἐτραπόμην ἐθέλων εἰδέναι, εἰ συμβήσονται τοῖσι λόγοισι τοῖσι ἐν Μέμφι· οἱ γὰρ Ἡλιουπολιται λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι λογιώτατοι.

Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἄνθρωπον ἔλεγον Μίνα. ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἰγυπτον εἶναι ἕλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης ἑπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνά τὸν ποταμόν. καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς χώρας. δῆλα γὰρ καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἰγυπτος, ἐς τὴν Ἐλληγνες ναυτῖλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπίκρητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύτης μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου, τῆς πέρι ἐκεῖνοι οὐδὲν ἔτι τοιόνδε ἔλεγον, ἔστι δὲ ἕτερον τοιοῦτο. Αἰγύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρας τοιγῆδε· προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρίην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεκα ὀργυιῆσι ἔσειαι. τοῦτο μὲν ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν.

Ταύτης ὦν τῆς χώρας ἡ πολλή, κατὰ περ οἱ ἱερεῖς ἔλεγον, ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκρητος Αἰγυπτίοισι. τῶν γὰρ ὀρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαινετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ τὰ τε περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρακίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαϊάνδρου πεδίον, ὡς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μέγαλοισι συμβαλεῖν. τῶν γὰρ

ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου, ἐόντος πενταστόμου, οὐδεις πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι ἔστι.

11 Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρας, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. ἕτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι, τὸν μὲν ἐκ τῆς βορρῆης θαλάσσης ἐσέχοντα ἐπὶ Αἰθιοπίης, τὸν δὲ Ἀράβιον ἐκ τῆς νοτίης φέροντα ἐπὶ Συρίας. εἰ ὧν ἐθελήσει ἐκτρέφαι τὸ βέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει βέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαι γε καὶ μυρίων ἐντός χωσθῆναι ἂν. κοῦ γε δὴ ἐν τῇ προανασιμωμένῃ χρόνῃ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἂν χωσθεῖν κόλπος καὶ πολλῶν μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

12 Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὧν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τε τὴν Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχυλίᾳ τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι ὄρεσι καὶ ἄλμῃν ἐπανθέουσιν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι, καὶ ψάμμον μόνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσοῦρα ἐούσῃ τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγλαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦσαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης κατενηνεγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. τὴν δὲ Λιβύην ἰδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμιμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέραν τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν.

35 Ἐρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον, ὅτι πλείστα θωμάσια ἔχει καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πάσαν χώραν· τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῇ οὐρανῷ τῇ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροῖω καὶ

τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένη ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἤθεά τε καὶ νόμους, ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ κάτω. τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. τρέφειν τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμία ἀνάγκη μὴ βουλομένοισι, τῆσι δὲ θυγατρᾶσι πᾶσα ἀνάγκη καὶ μὴ βουλομένησι.

Οἱ ἱερεῖς τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ 36
 ξυρῶνται. τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς, τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιῶσι τὰς τρίχας αὐξεσθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενεῖω, τέως ἐξυρημένοι. τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων ἢ δάαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἢ δάαιτά ἐστι. ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθῶν ὄλλοι ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζεῖας μετεξέτεροι καλέουσι. φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσί. εἴματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἑκάστη. τῶν ἱστίων τοὺς κρίκους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι Ἑλληνας μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μὲν φασὶ ἐπὶ δεξιὰ ποιέειν, Ἑλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

Θεοσεβῆες δὲ περισσῶς εἰσιν. σχεδὸν δὲ πάντων τὰ οὐ- 50
 νόματα τῶν θεῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθε ἐς τὴν Ἑλλάδα. διότι μὲν γὰρ ἐκ τῶν βαρβάρων ἦκει, πυνθανόμενος οὕτω εὕρισκω ἐόν. δοκέω δ' ὦν μάλιστα ἀπ' Αἰγύπτου ἀπίχθαι· ὅτι γὰρ

δὴ μὴ Ποσειδέωνος καὶ Διοσκούρων καὶ Ἥρης καὶ Ἰστίης καὶ Θέμιος καὶ Χαρίτων καὶ Νηρηίδων, τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι αἰεὶ κοτε τὰ οὐνόματά ἐστι ἐν τῇ χώρῃ. λέγω δέ, τὰ λέγουσι αὐτοὶ Αἰγύπτιοι. τῶν δὲ οὐ φασι θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέουσι ὑπὸ Πελασγῶν ὀνομασθῆναι, πλὴν Ποσειδέωνος· τοῦτον δὲ τὸν θεὸν παρὰ Λιβύων ἐπύθοντο. οὐδαμοὶ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς Ποσειδέωνος οὐνομα ἔκτηνται εἰ μὴ Λίβυες καὶ τιμῶσι τὸν θεὸν τοῦτον αἰεὶ. νομίζουσι δ' ὧν Αἰγύπτιοι οὐδ' ἤρωσι οὐδέν.

- 52 Ἔθνον δὲ πάντα πρότερον οἱ Πελασγοὶ θεοῖσι ἐπευχόμενοι, ὡς ἐγὼ ἐν Δωδώνῃ οἶδα ἀκούσας, ἐπωνυμίην δὲ οὐδ' οὐνομα ἐποιεῦντο οὐδενὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ ἀκηκόεσάν κω. θεοὺς δὲ προσωνόμασάν σφεας ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου, ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πάσας νομάς εἶχον. ἔπειτα δὲ χρόνου πολλοῦ διελθόντος ἐπύθοντο ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀπιγμένα τὰ οὐνόματα τῶν θεῶν τῶν ἄλλων (Διονύσου δὲ ὕστερον πολλῶ ἐπύθοντο) καὶ μετὰ χρόνον ἐχρηστηριάζοντο περὶ τῶν οὐνομάτων ἐν Δωδώνῃ (τὸ γὰρ δὴ μαντήιον τοῦτο νενόμισται ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἑλληνισι χρηστηρίων εἶναι, καὶ ἦν τὸν χρόνον τοῦτον μόνον)· ἐπεὶ ὧν ἐχρηστηριάζοντο ἐν τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοί, εἰ ἀνέλωνται τὰ οὐνόματα τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἦγοντα, ἀνεῖλε τὸ μαντήιον χρᾶσθαι. ἀπὸ μὲν δὴ τούτου τοῦ χρόνου ἔθνον τοῖσι οὐνόμασι τῶν θεῶν χρεώμενοι. παρὰ δὲ Πελασγῶν Ἑλληγες ἐξεδέξαντο ὕστερον.

- 53 Ἐνθεν δὲ ἐγένοντο ἕκαστος τῶν θεῶν, εἴτε αἰεὶ ἦσαν πάντες, ὁκοῖοί τε τινες τὰ εἶδεα, οὐκ ἠπιστέατο, μέχρι οὐ πρόην τε καὶ χθὲς ὡς εἰπεῖν λόγῳ. Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμηρον ἠλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι καὶ οὐ πλέοσι. οὗτοι δὲ εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἑλληνισι καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἶδεα αὐτῶν σημήναντες. οἱ δὲ

πρότερον ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι ὕστερον, ἔμοιγε δοκέειν, ἐγένοντο. τούτων τὰ μὲν πρῶτα αἱ Δωδωνίδες ἱρεῖαι λέγουσι, τὰ δὲ ὕστερα, τὰ ἐς Ἡσίοδόν τε καὶ Ὅμηρον ἔχοντα, ἐγὼ λέγω.

2. Ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 58—64)

Πανηγύριαι δὲ καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι 58 ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι, καὶ παρὰ τούτων Ἑλληγες μεμαθήκασιν. τεκμήριον δέ μοι τούτου τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ τευ χρόνου ποιούμεναι, αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιήθησαν.

Πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, 59 πανηγύριαι δὲ συχνάς, μάλιστα μὲν καὶ προθυμότατα ἐς Βούβαστιν πόλιν τῆ Ἄρτέμιδι, δεύτερα ἐς Βούσιριν πόλιν τῆ Ἴσι· ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῆ πόλι ἐστὶ μέγιστον Ἴσιος ἱρόν, Ἰδρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ τῆ Δέλτα, Ἴσις δὲ ἐστὶ κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. τρίτα δ' ἐς Σάϊν πόλιν τῆ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι, τέταρτα δὲ ἐς Ἡλίου πόλιν τῆ Ἡλίῳ, πέμπτα δὲ ἐς Βουτοῦν πόλιν τῆ Λητοῖ, ἕκτα δὲ ἐς Πάπρημιν πόλιν τῆ Ἄρεϊ.

Ἐς μὲν νυν Βούβαστιν πόλιν ἐπεὰν κομίζωνται, ποιεῖσι 60 τοιάδε· πλέουσι τε γὰρ δὴ ἅμα ἄνδρες γυναῖξί καὶ πολλόν τι πλῆθος ἐκατέρων ἐν ἐκάστη βάρῃ· αἱ μὲν τινες τῶν γυναικῶν κρόταλα ἔχουσαι κροταλίζουσι, οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόν, αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες αἰδέουσι καὶ τὰς χεῖρας κροτεύουσι. ἐπεὰν δὲ πλέοντες κατὰ τινα πόλιν ἄλλην γένωνται, ἐγχαρίμψαντες τὴν βάρην τῆ γῆ ποιεῖσι τοιάδε· αἱ μὲν τινες τῶν γυναικῶν ποιεῖσι τὰ περ εἶρηκα, αἱ δὲ τωθάζουσι βοῶσαι τὰς ἐν τῇ πόλι ταύτῃ γυναῖκας, αἱ δὲ ὀρχέονται. ταῦτα παρὰ πᾶσαν πόλιν παραποταμῆν

ποιεῦσι. ἐπεὰν δὲ ἀπείκωνται ἐς τὴν Βούθαστιν, ὀρτάζουσι μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας, καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμιούται πλέων ἐν τῇ ὀρτῇ ταύτῃ ἢ ἐν τῷ ἅπαντι ἐνιαυτῷ τῷ ἐπιλοίπῳ. συμφοιτῶσι δέ, ὅ τι ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι πλὴν παιδίων, καὶ ἐς ἑβδομήκοντα μυριάδας, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ ποιέεται.

61 Ἐν δὲ Βουσίρι πόλι ἀνάγουσι τῇ Ἴσι ὀρτὴν τήνδε· ἐπεὰν ἀποδεύρωσι τὸν βόυν, κατευξάμενοι κοιλήν μὲν ἐκείνην πᾶσαν ἐξ ὧν εἶλον, σπλάγχνα δὲ αὐτοῦ λείπουν ἐν τῷ σώματι καὶ τὴν πημελήν, σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι καὶ τὴν ὀσφὺν ἀκρῆν καὶ τοὺς ὠμούς τε καὶ τὸν τράχηλον. ταῦτα δὲ ποιήσαντες τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ βοῦς πιμπλάσι ἄρτων καθαρῶν καὶ μέλιτος καὶ ἀσταφίδος καὶ σύκων καὶ λιθωνωτοῦ καὶ σμύρνης καὶ τῶν ἄλλων θυμημάτων, πλήσαντες δὲ τούτων καταγίζουσι, ἔλαιον ἀφθονον καταχέοντες. προνηστεύσαντες δὲ θύουσι, καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν τύπτονται πάντες καὶ πᾶσαι, μυριάδες κάρτα πολλαὶ ἀνθρώπων. τῷ δὲ τύπτονται, οὗ μοι ὄσιόν ἐστι λέγειν. ἐπεὰν δὲ ἀποτύφωνται, δαῖτα προτίθενται τὰ ἐλίποντο τῶν ἱρῶν.

62 Ἐς Σάϊν δὲ πόλιν ἐπεὰν συλλεχθέωσι τῆσι θυσίῃσι, ἐν τινι νυκτὶ λύχνα καίουσι πάντες πολλὰ ὑπαίθρια περὶ τὰ δώματα κύκλῳ. τὰ δὲ λύχνα ἐστὶ ἐμβάφια ἔμπλεα ἀλῶς καὶ ἐλαίου, ἐπιπολῆς δὲ ἔπεσι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον, καὶ τοῦτο καίεται παννύχιον, καὶ τῇ ὀρτῇ οὖνομα κέεται λυχνοκαΐη. οἱ δ' ἂν μὴ ἔλθωσι τῶν Αἴγυπτίων ἐς τὴν πανήγυριν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν νύκτα τῆς θυσίης καίουσι καὶ αὐτοὶ πάντες τὰ λύχνα, καὶ οὕτω οὐκ ἐν Σαῖ μούνη καίεται ἀλλὰ καὶ ἀνά πᾶσαν Αἴγυπτον.

63 Ἐς δὲ Ἡλίου τε πόλιν καὶ Βουτοῦν θυσίας μούνας ἐπιτελέουσι φοιτέοντες. ἐν δὲ Παπρήμι θυσίας μὲν καὶ ἱρά, κατὰ περ καὶ τῇ ἄλλῃ, ποιεῦσι· εὗτ' ἂν δὴ γίνηται καταφερῆς ὁ ἥλιος, ὀλίγοι μὲν τινες τῶν ἱρέων περὶ τῷγαλμα πεπονέα-

ται, οἱ δὲ πολλοὶ αὐτῶν ξύλων κορύνας ἔχοντες ἐστάσι τοῦ ἱεροῦ ἐν τῇ ἐσόδῳ· ἄλλοι δὲ εὐχολὰς ἐπιτελέοντες, πλεῖνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκαστοι ἔχοντες ξύλα καὶ οὗτοι, ἐπὶ τὰ ἕτερα ἀλέες ἐστάσι. τὸ δὲ ἀγαλμα ἐὸν ἐν νηΐ μικρῇ ξυλίνῳ κατακεχρυσωμένῳ προεκκομίζουσι τῇ προτεραίῃ ἐς ἄλλο οἶκημα ἱρόν. οἱ μὲν δὴ ὀλίγοι οἱ περὶ τὸ ἀγαλμα λειψιμένοι ἔλκουσι τετράκυκλον ἄμαξαν ἄγουσαν τὸν νηόν τε καὶ τὸ ἐν τῇ νηΐ ἐνεὸν ἀγαλμα, οἱ δὲ οὐκ ἐῷσι ἐν τοῖσι προφυλαίοισι ἐστεῶτες ἐσιέναι, οἱ δὲ εὐχωλιμαῖοι τιμωρέοντες τῇ θεῷ παίουσι αὐτοὺς ἀλεξομένους. ἐνθαῦτα μάχη ξύλοισι καρτερῇ γίνεται, κεφαλὰς τε συναράσσονται, καὶ ὡς ἐγὼ δοκέω, πολλοὶ καὶ ἀποθνήσκουσι ἐκ τῶν τρωμάτων· οὐ μέντοι οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἔφασαν ἀποθνήσκειν οὐδένα.

Τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τοῦδε νομίσει φασὶ οἱ 64 ἐπιχώριοι οἰκέειν ἐν τῇ ἱερῇ τούτῳ τοῦ Ἄρεος τὴν μητέρα, καὶ τὸν Ἄρεα ἀπότροφον γενόμενον ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον ἐθέλοντα τῇ μητρὶ διαλεχθῆναι, καὶ τοὺς προπόλους τῆς μητρὸς, οἷα οὐκ ὀπωπότης αὐτὸν πρότερον, οὐ περιορᾶν παρῖεναι, ἀλλὰ ἀπερύκειν, τὸν δὲ ἐξ ἄλλης πόλιος ἀγαγόμενον ἀνθρώπους τοὺς τε προπόλους τρηχέως περισπεῖν καὶ ἐσελθεῖν παρὰ τὴν μητέρα. ἀπὸ τούτου τῷ Ἄρει ταύτην τὴν πληγὴν ἐν τῇ ὀρθῇ νεομικέναι φασὶ.

3. Δίαιτα καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 77-78, 80-88, 90, 92, 94-95)

Αἰγυπτίων οἱ μὲν περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον οὐκ 77 κέουσι, μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα, λογιώτατοί εἰσι μακρῇ τῶν ἐγὼ ἐς διάπειραν ἀπικόμενῳ. τρόπῳ δὲ ζόγης τοιῶδες διαχρέωνται· συρματίζουσι τρεῖς ἡμέρας ἐπεξῆς μηνὸς ἐκάστου, ἐμέτοισι θηρώμενοι τὴν ὑγιείην, νομίζοντες ἀπὸ τῶν τρεφόντων σιτίων πάσας τὰς νοσοῦς

τοῖσι ἀνθρώποισι γίνεσθαι. εἰσὶ μέντοι καὶ ἄλλως Αἰγύπτιοι μετὰ Λίβυας ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων τῶν ὠρέων (δοκέειν ἔμοι) εἶνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσουν αἱ ὄραι· ἐν γὰρ τῆσι μεταβολῆσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται, τῶν τε ἄλλων πάντων καὶ δὴ καὶ τῶν ὠρέων μάλιστα.

Ἄρτοφαγέουσι δὲ ἐκ τῶν ὀλυρέων ποιεῦντες ἄρτους, τοὺς ἐκείνοι κυλλήστις ὀνομάζουσι. αἶψα δὲ ἐκ κριθέων πεποιημένη διαχρέωνται· οὐ γὰρ σφι εἰσι ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι. ἰχθύων δὲ τοὺς μὲν πρὸς ἥλιον αὐτήναντες ὠμοὺς σιτέονται, τοὺς δὲ ἐξ ἄλμης τεταριχευμένους. ὀρνίθων δὲ τοὺς τε ὄρτυγας καὶ τὰς νήσσας καὶ τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων ὠμὰ σιτέονται προταριχεύσαντες· τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἢ ὀρνίθων ἢ ἰχθύων σφι ἔστι ἐχόμενα, χωρὶς ἢ ὀκόσοι σφι ἱροὶ ἀποδεδέχαται, τοὺς λοιποὺς ὀπτοὺς καὶ ἐφθοὺς σιτέονται.

78 Ἐν δὲ τῆσι συνουσίῃσι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ δειπνοῦ γένωνται, περιφέρει ἀνήρ νεκρὸν ἐν σορῇ ξύλινον πεποιημένον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῆ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πηχυσιαῖον ἢ δίπηχυν· δεικνὺς δὲ ἐκάστω τῶν συμποτέων λέγει· «Ἐς τοῦτον ὄρέων πινέ τε καὶ τέρπευ· ἔσαι γὰρ ἀποθανῶν τοιοῦτος». ταῦτα μὲν παρὰ τὰ συμπόσια ποιεῖσι.

80 Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶνται. συμφέρονται δὲ τόδε Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι. οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴκουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτρέπονται· καὶ ἐπιουσι ἐξ ἔδρης ὑπανιστάται. τόδε μέντοι ἄλλοισι οὐδαμοῖσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῆσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χεῖρα.

81 Ἐνδεδύκασι δὲ κιθῶνας λινέους περὶ τὰ σκέλεα θυσανωτοὺς, τοὺς καλέουσι καλασίρις· ἐπὶ τούτοις δὲ εἰρίνεα εἴματα λευκὰ ἐπαναβληθὸν φορέουσι. οὐ μέντοι ἔς γε τὰ

ἰρὰ ἐσφέρεται εἰρήνεα οὐδὲ συγκαταθάπτεται σφι· οὐ γὰρ ὄσιον.

Καὶ τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοισι ἐστι ἐξευρημένα, μείς τε 82 καὶ ἡμέρη ἐκάστη θεῶν ὄτευ ἐστί, καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρη γενόμενος ὁτέοισι ἐγκυρήσει καὶ ὅκως τελευτήσει καὶ ὁκοῖός τις ἔσται· καὶ τούτοις τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσι γενόμενοι ἐχρήσαντο. τέρατά τε πλέω σφι ἀνεύρηται ἢ τοῖσι ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις. γενομένου γὰρ τέρατος φυλάσσοις γραφόμενοι τῷποθαῖνον, καὶ ἦν κοτε ὕστερον παραπλήσιον τούτῳ γένηται, κατὰ τῷτὸ νομίζουσι ἀποβήσεσθαι. μαντική δὲ 83 αὐτοῖσι ὧδε διακέεται. ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται ἢ τέχνη, τῶν δὲ θεῶν μετεξετέροις. καὶ γὰρ Ἡρακλῆος μαντήιον αὐτόθι ἐστί καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηναίης καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Ἄρεος καὶ Διός, καὶ (τό γε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται πάντων τῶν μαντηῶν) Λητοῦς ἐν Βουτοῖ πόλι ἐστί. οὐ μέντοι αἶ γε μαντηαὶ σφι κατὰ τῷτὸ ἐστᾶσι, ἀλλὰ διάφοροί εἰσι.

Ἡ δὲ ἰητρική κατὰ τάδε σφι δέδασται· μίης νούσου 84 ἕκαστος ἰητρός ἐστί καὶ οὐ πλεόνων. πάντα δ' ἰητρῶν ἐστί πλέα· οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστᾶσι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ τῶν κατὰ νηδύν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νούσων.

Θρηνοὶ δὲ καὶ ταφαὶ σφειν εἰσὶ αἶδε· τοῖσι ἂν ἀπογέ- 85 νηται ἐκ τῶν οἰκίων ἄνθρωπος, τοῦ τις καὶ λόγος ἦ, τὸ θῆλυ γένος πᾶν τὸ ἐκ τῶν οἰκίων τούτων κατ' ὧν ἐπλάσαστο τὴν κεφαλὴν πηλῷ ἢ καὶ τὸ πρόσωπον. κάπειτα ἐν τοῖσι οἰκίοις λιποῦσαι τὸν νεκρὸν αὐταὶ ἀνὰ τὴν πόλιν στρωφόμεναι τύπτονται, σὺν δὲ σφι αἰ προσήκουσαι πᾶσαι. ἐτέρωθεν δὲ οἱ ἄνδρες. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, οὕτως ἐς τὴν ταρίχευσιν κομίζουσι.

Εἰσὶ δὲ οἱ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατατετάχεται καὶ τέχνην 86 ἔχουσι ταύτην. οὗτοι, ἐπεὰν σφι κομισθῇ νεκρός, δεικνύσαι

τοῖσι κομίσασι παραδείγματα νεκρῶν ξύλινα, τῇ γραφῇ μεμμημένα· καὶ τὴν μὲν σπουδαιοτάτην τῶν ταριχευσίων φασὶ εἶναι, τοῦ οὐκ ὄσιον ποιεῦμαι τὸ οὖνομα ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι οὐνομάζειν, τὴν δὲ δευτέραν δεικνύασι ὑποδεεστέραν τε ταύτης καὶ εὐτελεστέραν, τὴν δὲ τρίτην εὐτελεστοτάτην· φράσαντες δὲ πυνθάνονται παρ' αὐτῶν, κατὰ ἤντινα βούλονται σφι σκευασθῆναι τὸν νεκρόν. οἱ μὲν δὴ ἐκποδῶν, μισθῶ ὁμολογήσαντες, ἀπαλλάσσονται, οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι ἐν οἰκίμασι ὧδε τὰ σπουδαιοτάτα ταριχεύουσι.

Πρῶτα μὲν σκολιῶ σιδήρῳ διὰ τῶν μυξωτήρων ἐξάγουσι τὸν ἐγκέφαλον, τὰ μὲν αὐτοῦ οὕτω ἐξάγοντες, τὰ δὲ ἐγγέοντες φάρμακα. μετὰ δὲ λίθῳ Αἰθιοπικῶ ὀξεί παρασχίσαντες παρὰ τὴν λαπάργην ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην πᾶσαν· ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἴνω φοινικηίῳ αὐτίς διηθέουσι θυμίμασι τετριμμένοισι. ἔπειτα τὴν νηδὺν σμύρνης ἀκηράτου τετριμμένης καὶ κασίης καὶ τῶν ἄλλων θυμιμημάτων, πλὴν λιθωνωτοῦ, πλήσαντες συρράπτουσι ὀπίσω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ταριχεύουσι λίτρῳ, κρύψαντες ἡμέρας ἑβδομήκοντα· πλεῦνας δὲ τούτων οὐκ ἔξεστι ταριχεύειν. ἐπεὰν δὲ παρέλθωσι αἱ ἑβδομήκοντα, λούσαντες τὸν νεκρὸν κατειλίσσουσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόνης βυσσίνης τελαμῶσι κατατετημημένοισι ὑποχρίοντες τῷ κόμμῳ, τῷ δὲ ἀντὶ κόλλης τὰ πολλὰ χρέωνται Αἰγύπτιοι. ἐντεῦθεν δὲ παραδεξάμενοι μιν οἱ προσήκοντες ποιεῦνται ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα, ποιησάμενοι δὲ ἐσεργνῶσι τὸν νεκρόν· καὶ κατακλήσαντες οὕτω θησαυρίζουσι ἐν οἰκίματι θηκαίῳ ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον. οὕτω μὲν τοὺς τὰ πολυτελέστατα σκευάζουσι νεκρούς.

- 87 Τοὺς δὲ τὰ μέσα βουλομένους, τὴν δὲ πολυτελείην φεύγοντας, σκευάζουσι ὧδε· ἐπεὰν τοὺς κλυστήρας πλήσωνται τοῦ ἀπὸ κέδρου ἀλείφατος γινομένου, ἐν ὧν ἔπλησαν τοῦ νεκροῦ τὴν κοιλίην, μετὰ δὲ ταριχεύουσι τὰς προκειμέ-

νας ἡμέρας· τῇ δὲ τελευταίῃ ἐξιεῖσι ἐκ τῆς κοιλίης τὴν κεδρίην, τὴν ἐσῆικαν πρότερον. ἡ δὲ ἔχει τοσαύτην δύναμιν, ὥστε ἅμα ἐσωτῆ τὴν νηδὺν καὶ τὰ σπλάγχνα κατατετηκότα ἐξάγει· τὰς δὲ σάρκας τὸ λίτρον κατατῆκει· καὶ δὴ λείπεται τοῦ νεκροῦ τὸ δέρμα μόνον καὶ τὰ ὀστέα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ' ὧν ἔδωκαν οὕτω τὸν νεκρὸν οὐδὲν ἔτι πρηγματευθέντες.

Ἡ δὲ τρίτη ταρίχευσις ἐστὶ ἡδε, ἢ τοὺς χρήμασι ἀσθε- 88 νεστέρους σκευάζει. συρμαίῃ διηθήσαντες τὴν κοιλίην ταριχεύουσι τὰς ἑβδομήκοντα ἡμέρας καὶ ἔπειτα ἀπ' ὧν ἔδωκαν ἀποφέρεσθαι.

Ὅς δ' ἂν ἡ αὐτῶν Αἰγυπτίων ἢ ξείνων ὁμοίως ὑπὸ 90 κροκοδείλου ἀρπαχθεῖς ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ φαίνηται τεθνεώς, κατ' ἣν ἂν πόλιν ἐξενειχθῆ, τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας αὐτὸν καὶ περιστείλαντας ὡς κάλλιστὰ θάψαι ἐν ἱρήσι θήκησι· οὐδὲ ψαῦσαι ἔξεστι αὐτοῦ ἄλλον οὐδένα οὔτε τῶν προσηκόντων οὔτε τῶν φίλων, ἀλλὰ μιν οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ οἱ τοῦ Νείλου, ἅτε πλέον τι ἢ ἀνθρώπου νεκρὸν, χειραπτάζοντες θάπτουσι.

Ταῦτα μὲν πάντα οἱ κατύπερθε τῶν ἐλέων οἰκόντες 92 Αἰγύπτιοι νομίζουσι. οἱ δὲ δὴ ἐν τοῖσι ἔλεσι κατοικημένοι τοῖσι μὲν αὐτοῖσι νόμοισι χρέωνται, τοῖσι καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι, καὶ τὰ ἄλλα καὶ γυναικί μιῇ ἕκαστος αὐτῶν συνοικέει, κατὰ περ Ἑλληνας.

Ἄτὰρ πρὸς εὐτελείην τῶν σιτίων τάδε σφι ἄλλα ἐξεύρηται. ἐπεὶ πλήρης γένηται ὁ ποταμὸς καὶ τὰ πεδία πελαγίσῃ, φύεται ἐν τῇ ὕδατι κρίνεα πολλά, τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν. ταῦτ' ἐπεὶ δρέψωσι, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον· καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λωτοῦ, τῇ μήκωνι ἐὼν ἐμφέρεις, πτίσαντες ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδωδίμη καὶ ἐγγλύσ-

σει ἐπιεικέως, ἐὼν στρογγύλον, μέγαθος κατὰ μῆλον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι ἐμπερέα, ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα· ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένη ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται, κηρίῳ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιωτάτον· ἐν τούτῳ τρωκτά, ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης, ἐγγίνεται συχνά. τρώγεται δὲ καὶ ἀπαλὰ ταῦτα καὶ αἶα.

Τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτειον γινομένην ἐπεὰν ἀνασπᾶσσαι ἐκ τῶν ἐλέων, τὰ μὲν ἄνω αὐτῆς ἀποτάμνοντες ἐς ἄλλο τι τράπουσι· τὸ δὲ κάτω λελειμμένον ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν τρώγουσι καὶ πωλέουσι. οἱ δὲ ἂν καὶ κάρτα βούλωνται χρηστῇ τῇ βύβλῳ χρᾶσθαι, ἐν κλιθάνῳ διαφανεῖ πνίξαντες οὕτω τρώγουσι. οἱ δὲ τινες αὐτῶν ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μούνων, τοὺς ἐπεὰν λάθωσι καὶ ἐξέλωσι τὴν κοιλήν, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον καὶ ἔπειτα αἴους ἐόντας σιτέονται.

94 Ἀλείφατι δὲ χρέωνται Αἰγυπτίων οἱ περὶ τὰ ἔλαια οἰκέοντες ἀπὸ τῶν σιλικυπρίων τοῦ καρποῦ, τὸ καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι κίκι, ποιεῦσι δὲ ὧδε· παρὰ τὰ χεῖλα τῶν τε ποταμῶν καὶ τῶν λιμνέων σπείρουσι τὰ σιλικύπρια ταῦτα, τὰ ἐν Ἑλλήσι αὐτόματα φύεται· ταῦτα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ σπειρόμενα καρπὸν φέρει πολλὸν μὲν, δυσώδεα δέ· τοῦτον ἐπεὰν συλλέξωνται, οἱ μὲν κόψαντες ἀπιποῦσι, οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπέψουσι καὶ τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτοῦ συγκομίζονται. ἔστι δὲ πῖον καὶ οὐδὲν ἦσσαν τοῦ ἐλαίου τῷ λύχνῳ προσηγές, ὀδμήν δὲ βαρέαν παρέχεται.

95 Πρὸς δὲ τοὺς κώνωπας ἀφθόνους ἐόντας τάδε σφί ἐστι μεμηχανημένα. τοὺς μὲν τὰ ἄνω τῶν ἐλέων οἰκέοντας οἱ πύργοι ὠφελέουσι, ἐς τοὺς ἀναβαίνοντας κοιμῶνται· οἱ γὰρ κώνωπες ὑπὸ τῶν ἀνέμων οὐκ οἶοί τέ εἰσι ὑψοῦ πέτεσθαι. τοῖσι δὲ περὶ τὰ ἔλαια οἰκέουσι τάδε ἀντὶ τῶν πύργων ἄλλα μεμηχάνηται· πᾶς ἀνὴρ αὐτῶν ἀμφίβληστρον ἔκτεται, τῷ τῆς μὲν ἡμέρης ἰχθύς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα τάδε αὐτῷ χρᾶ-

ται· ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην ἴσθησι τὸ ἀμφί-
βληστρον καὶ ἔπειτα ἐσθὺς ὑπ' αὐτὸ κατεύθει. οἱ δὲ κώνωπες,
ἦν μὲν ἐν ἱματίῳ ἐνειλιξάμενος εὐδῆ ἢ σινδόνι, διὰ τούτων
δάκνουσι· διὰ δὲ τοῦ δικτύου οὐδὲ πειρῶνται ἀρχήν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

1. Λυδικὰ ἔθιμα. — Ἰδρυσίς ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἐτρουρίαν).

Κεφ. 93. *θώματα* (= ἄττικῶς *θαύματα*) ἀξιοθαύμαστα πράγματα. — *Λυδίη* = ἄττ. *Λυδία*. — *ἐς συγγραφὴν* πρὸς ἀναγραφὴν, διὰ ν' ἀναγράψῃ τις. — *οὐ μάλα οὐδαμῶς, οὐδόλως*. — *οἷά γε = τοιαυτὰ γε, οἷα*. — *ἄλλη χώρα*, περιληπτκ. — *πάρεξ* (μετὰ γνκ.) ἔκτος, πλὴν, ἐξαιρέσει τινός. — *Τμῶλος* ὄρος ἐν Λυδίᾳ. — *καταφέρομαι* φέρομαι πρὸς τὰ κάτω. — *ψῆγμα* (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ. — *πολλὸν* = ἄττ. *πολύ*. — *παρέχεται*, ὑποκμ. ἢ *Λυδίη παρέχομαι* ἔχω. — *χωρίς* = *πάρεξ*. — *Ἀλυάττεω* (= ἄττ. *Ἀλυάττου*), βασιλέως τῶν Λυδῶν (617 - 560 π. Χ.). — *σῆμα* τάφος, μνημεῖον. — *τοῦ* = ἄττ. *οὔ*. — *κρηπίς* βάσις, θεμέλια. — *λίθων*, γνκ. τῆς ὕλης. — *τὸ ἄλλο σῆμα* τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ μνημείου.

Κεφ. 94. *νόμοισι παραπλησίοισι* = ἄττ. *νόμοις παραπλησίοις*. *νόμος* συνήθεια, ἔθιμον. *παραπλησίος* παρόμοιος. *παραπλησίοισι... καὶ Ἕλληνες = παραπλησίοις...* Ἕλλησι (= *τοῖς νόμοις τῶν Ἑλλήνων*). — *χρέωνται* = ἄττ. *χρῶνται*. — *τῶν ἡμεῖς ἴδμεν* = ἄττ. *ὧν* (= οὗς) *ἡμεῖς ἴσμεν* (τοῦ *οἶδα*). — *κάπηλος* μικρόμπορος, μεταπράτης. — *παιγνία* παιγνίδιον. — *κατεσιεώσας* (= ἄττ. *καθεσιτώσας*) συνήθεις, ἐν χρήσει. — *ἑωτῶν* = ἄττ. *ἑαυτῶν*. — *ἐξεύρημα* ἐφευρέσις. — *Τυρρηνίη = Τυρρηνία* αὕτη — καλουμένη καὶ Ἐτρουρία — χώρα κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τοσκάνην.

ἐπὶ Ἄττος... = *ἐπὶ βασιλέος Ἄττος τοῦ Μάιεω* τοῦ υἱοῦ τοῦ Μάνου· ὁ Μάνης καὶ ὁ Ἄττος μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν. — *ἰσχυρὴ* μεγάλη. — *γενέσθαι*, ἐκ τοῦ *λέγουσι*. — *τέως μὲν ἐπὶ τινα μὲν χρόνον*. — *λιπαρόντας* = ἄττ. *λιπαρῶντας*. *διάγω λιπαρέων* ζῶ μὲ ὑπομονήν, ὑπομένω. — *μετὰ δὲ* = ἄττ.

μετὰ δὲ ταῦτα.— ὡς οὐ παύεσθαι, ἐν πλαγίῳ λόγῳ κεῖται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν σύνδεσμον ἀπαρέμφατον: ἀπ' οὗ δὲν ἔπαυεν.—**ἄκος, εὖς (τὸ)** θεραπεία.—**δίξημαι** ζητῶ.—**ἐπιμηχανῶμαι** μηχανῶμαι, ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός.—**ῶν** = ἄττ. **οὔν**. — **τῶν κύβων... πασέων παιγνιέων** (= ἄττ. **πασῶν παιγνιῶν**), ὅλαι αἱ γνκ. ἐκ τοῦ **εἶδεα** (= ἄττ. **εἶδη**)· **κῦβοι**, ἐδῶ: τὸ παιγνίδιον τὸ παιζόμενον μὲ τοὺς κύβους (ζάρια)· **ἀστράγαλοι** τὸ παιγνίδιον τὸ παιζόμενον μὲ τοὺς ἀστραγάλους (κότσια)· **σφαῖρα**, ἐδῶ: τὸ παιγνίδιον τὸ παιζόμενον μὲ τὴν σφαῖραν.—**πεσσὸς** πῆφος ῥοσειδῆς, στρογγύλη ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, πούλι)· **πεσσοί**, ἐδῶ: τὸ παιγνίδιον τὸ παιζόμενον μὲ τοὺς πεσσούς: μὲ τοὺς πεσσούς—ὡς καὶ μὲ τοὺς κύβους, τοὺς ἀστραγάλους καὶ τὴν σφαῖραν—καὶ σήμερον ἀκόμη παίζονται διάφορα παιγνίδια (ντάμα, ζατρίκιον κλπ.).—**γὰρ ὧν** διότι ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι...—**οἰκλιεῦνται**=ἄττ. **οἰκλιοῦνται**· **οἰκλιοῦμαι** οἰκλιοποιοῦμαι.—**ποιέειν**=ἄττ. **ποιεῖν**.—**πρὸς τὸν λιμὸν** κατὰ τῆς πείνης.—**τὴν μὲν ἐτέρην τῶν ἡμερέων** (=ἄττ. **ἡμερῶν**) **πᾶσαν... τὴν δὲ ἐτέρην** τὴν μὲν μίαν ἡμέραν ὄλην...τὴν δὲ ἄλλην.—**ζητέοιεν**=ἄττ. **ζητοῖεν**.—**σιτία** τροφαί.—**σιτέεσθαι** = ἄττ. **σιτεῖσθαι**.—**ἔτεα** = ἄττ. **ἔτη**.—**δυῶν** (=ἄττ. **δυοῖν**) **δέοντα** πλὴν δύο.

ἐπεῖτε (=ἄττ. **ἐπεὶ**) **δὲ οὐκ ἀνιέναι—ἀλλ'...βιάζεσθαι**, περὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου μετὰ χρονκ. σύνδεσμον βλ. ἀνωτέρω «ὡς οὐ παύεσθαι»· **ἀνήμι** μετριάζω, παύω· **ἔτι ἐπὶ μᾶλλον** ἀκόμη περισσότερο· **βιάζομαι** στενοχωρῶ, πιέζω.—**οὕτω δὴ** τότε πλέον.—**διαίρω δύο μοῖρας Λυδῶν πάντων** χωρίζω ὅλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοῖρας (μέρη).—**κληρῶσαι**, ἐκ τοῦ **λέγουσι**.—**ἐπὶ μονῆ** διὰ νὰ μένη (ἐν Λυδίᾳ).—**ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων** (=ἄττ. **μοιρῶν**) **μένειν αὐτοῦ ἑωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν** ὁ βασιλεὺς ἔτασσε τὸν ἑαυτὸν του νὰ εἶναι ἀρχηγός τῆς μοῖρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπιπτεν ὁ κληρὸς νὰ μένη αὐτοῦ.—**ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ** (=ἄττ. **ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι [τὸν βασιλέα προστάσσειν]**) **τὸν ἑωυτοῦ παῖδα** τῆς δὲ ἄλλης μοῖρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπιπτεν ὁ κληρὸς ν' ἀναχωρήσῃ, ὁ βασιλεὺς ἔτασσε τὸν υἱὸν του νὰ εἶναι ἀρχηγός.—**τῶ** = ἄττ. **ῶ**.—**οὔνομα** = ἄττ. **ὄνομα**.—**λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἐτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς**

χώρης καταβῆναι... τότε ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἔπεσεν ὁ κλῆρος ν^ο ἀφήσουν τὴν χώραν τῶν, κατέβησαν...—*μηχανῶμαι* κατασκευάζω.—*ἐς τὰ*=ἄττ. *ἐς ἅ.*—*σφι*=ἄττ. *σφίσι.*—*χρηστὰ* χρήσιμα.—*ἐπίπλοα* (=ἄττ. *ἐπιπλα*) σκευή.—*ἀποπλέειν* = ἄττ. *ἀποπλεῖν.*—*κατὰ ζήτησιν* διὰ τὰ ζητήσουν.—*βίος* πόρος ζωῆς.—*ἐς δ* ἕως ὅτου.—*παραμείβομαι* παραπλέω.—*ἀπικέσθαι* = ἄττ. *ἀφικέσθαι.*—*Ἵμβρικοὶ* ἢ *Ἵμβροὶ* λαὸς τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ Β. τοῦ Ἀπεννίνου ὄρους.—*σφέας* = ἄττ. *σφᾶς.*—*πόλιας* = ἄττ. *πόλεις.*—*τὸ μέχρι τοῦδε* ἕως τὴν σήμερον.—*ἐπὶ τοῦ παιδὸς* ἀπὸ τοῦ υἱοῦ.—*ἀνάγω* φέρω (διὰ θαλάσσης εἰς τινὰ τόπον).—*ποιεῦμαι* (=ἄττ. *ποιοῦμαι*) *τὴν ἐπωνυμίην ἐπὶ τινος* λαμβάνω τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τινος.

2. Περσικὰ ἔθιμα.

Κεφ. 131. *νόμος* =; (κεφ. 94).—*χρεωμένους* = ἄττ. *χρωμένους.*—*νηοὺς* = ἄττ. *ναοὺς.*—*ποιευμένους*, ἐκ τοῦ *οἶδα ἐν νόμῳ ποιεῦμαι* θεωρῶ (ὡς) νόμιμον, συνηθίζω.—*ἀλλὰ...* *ἐπιφέρουσι*, μετὰ τὸ (*οἶδα*) *ποιευμένους* τί ἀνεμένετο; ὀριστική;—*τοῖσι ποιεῦσι* (=ἄττ. *τοῖς ποιοῦσι*), δηλ. *ἀγάλματα καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς.*—*μωρίην ἐπιφέρω τινὶ* ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινὰ, κατηγορῶ τινὰ ἐπὶ μωρία (ὡς μωρόν).—*ὡς μὲν (=γε) ἐμοὶ δοκέειν*, τὸ ἀπρμφ. ἀπολύτως: καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω.—*ἀνθρωποφυῆς=ἀνθρωποειδῆς* ἀνθρωπόμορφος.—*κατὰ περ* = ἄττ. *καθ' ἅπερ* ἀκριβῶς ὡς (ὅπως).—*νομίζουσι* ἔχουν τὴν συνήθειαν.—*ἔρδω* πρᾶττω *ἔρδω θυσίας* προσφέρω θυσίας.—*Δία*, ὁ ὑπέρτατος τῶν θεῶν παρὰ πᾶσι τοῖς Ἰρανίοις εἶναι ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Ζεὺς ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, δηλ. ὁ κύκλος πᾶς τοῦ οὐρανοῦ ὡς θεὸς τοῦ φωτὸς εἶναι οὗτος θεὸς τῆς ἀληθείας καὶ καθαρότητος, αὐτὸς ἐδημιούργησε καὶ διατηρεῖ τὸν κόσμον, εἶναι ὁ σοφὸς δημιουργός, ἔξ οὗ πηγάζουν πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς δημιουργίας. Παρὰ τοῖς Πέρσiais οὗτος ὁ θεὸς ἔκαλεῖτο Ἰαχουρα Μασδὰ (=Πάνσοφος Κύριος) βλ. εἰκ. ἐν σελ. II.—*ἡλίω*, δηλ. τῷ Μίθρα.—*μούνουσι* = ἄττ. *μόνοις.*—*ἀρχῆθεν* ἐξ ἀρχῆς, ἐκ παλαιῶν χρόνων.—*ἐπιμανθάνω* μανθάνω μετὰ ταῦτα.—*Οὐρανίη*, ἐπώνυμον τῆς Ἀφροδίτης: τὸ περσικὸν ὄνομα ταύτης τῆς θεᾶς ἦτο Ἀναΐτις.

Κεφ. 132. Πέρσησι=ἄττ. Πέρσαις.—περὶ τοὺς πρὸς τοὺς.—ἦδε κατέστηκε (= ἄττ. καθέστηκε) εἶναι τοιαύτη, γίνεται ὡς ἔξῃς.—ἀνακαίουσι ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν).—οὐ σπονδῆ—οὐλλῆσι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἑλληνας.—οὐκί = ἄττ οὐκί.—στέμματα στέφανοι παρ' Ἑλλήσι κατὰ τὴν τέλει τῆς θυσίας ὄχι μόνον ὁ θυσιάζων ἦτο ἐστεφανωμένος, ἀλλὰ καὶ οἱ παρευρισκόμενοι ἐν τῇ θυσίᾳ καὶ αὐτὸ τὸ ἱερεῖον.—οὐλλῆσι = ἄττ. δλαῖς· δλαὶ χονδροαλεσμένα κριθαί (διὰ τῶν ὁποίων ἐλασπαλιζέτο — παρ' Ἑλλήσιν — ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας).—τῶν δὲ ὡς . . . = ὡς (ἂν = *διαν*) θέλη (τις) θύειν ἐκάσιτω τούτων (τῶν θεῶν).—καλῶ ἐπικαλοῦμαι.—ὁ τήρης= ὁ τιάρας ἢ ἡ τιάρα· κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις.—ἐστεφανωμένους τὸν τήρη μνρσ. μ., κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσαις μόνον ὁ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς—ὡς ἐφέρετο παρ' Ἑλλήσιν—, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν.—τῷ θύοντι . . . οὐ οἱ (= οὐκ οἱ [= αὐτῷ]) ἐγγίνεται (ἀπρόσ.) δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν ποῦ θυσιάζει. . . —ἔωυτῷ... ἰδίη...=ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ ἰδίη ἐωυτῷ μούνη· ἀρῶμαί τί τινι εὐχομαί τι διὰ τινὰ ἰδίη ἰδιαιτέρως.—ὁ δέ, ἐὰν δύο πράξεις ἀποδίδονται ἐν ἀντιθέσει εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκμ., πολλάκις παρ' Ἡροδότῳ ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἐνεργοῦν ὑποκμ. ἐν τῇ ἀντιθέσει καὶ γίνεται χοῆσις τοῦ ὁ δὲ (οἱ δὲ), ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ ὑποκμ. μένει ἀντὶ τοῦ ὁ δὲ ἀνεμένομεν μόνον τὸν δέ=ἀλλά.—κατεύχομαι προσεύχομαι ἐνθέρμως. — γίνομαι ἐν περιέχομαι (περιλαμβάνομαι) εἰς. — καὶ αὐτός, δηλ. ὁ θύων. — ἐπεὰν = ἄττ. ἐπάν. — διαμιστύλλω κατὰ μέρεα (= ἄττ. μέρη) κόπτω εἰς τεμάχια. — ἱρήιον = ἄττ. ἱερεῖον ζῶον πρὸς θυσίαν.—ἔψω βράζω. — ὑποπάσσω πάσσω (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω.—ποίη=ἄττ. πόα χλόη, χόρτον.—ὡς πρὸ τῶν ὑπερθετικῶν=; —ἀπαλδὸς τρυφερός.—τριφυλλον, τὸ νῦν λεγόμενον «τριφύλλι». — ἔθηκε γνωμικὸς ἄορ.—ῶν (=ἄττ. οὖν), ὁ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἄορ. μετὰ τοῦ ῶν, ὅταν θέλη νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ὡς ταχέως ἐπακολουθοῦσαν : ἔπειτα, εὐθύς.—διαθέντος αὐτοῦ, δηλ. τὰ κρέα· διατίθημι διευθετῶ.—μάγος, οὕτω παρὰ τοῖς Πέρσαις ἔκαλετο ὁ ἱερεὺς.—παρεστεῶς (= ἄττ. παρεστῶς) ἰστάμενος πλησίον.—ἐπασίδω

(=ἄττ. ἐπάδω) ψάλλω.—ἐπαιοιδῆ (=ἄττ. ἐπωδῆ) ὕμνος, προσευχή.—οἴην... τὴν ἐπαιοιδῆν, κατ' ἔννοιαν: ὅπως δνομάζουσαν ἐκεῖνοι τὸν ὕμνον (αὐτόν): ἐν τούτῳ τῷ ὕμνῳ, δηλ. τῇ θεογονίῃ, ἐγένετο ἐπίκλησις ὅλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων.—σφι=ἄττ. σφίσι.—ἐπέχω περιμένω.—ἀποφέρομαι λαμβάνω μαζί μου· ἀποφέρεται... τὰ κρέα, ἔπραττον τοῦτο οἱ Ἕλληνες κατὰ τὰς θυσίας των;—χρᾶται (=ἄττ. χρῆται [αὐτοῖς]) ὅ,τι μιν (=ἄττ. αὐτόν) λόγος αἰρέει μεταχειρίζεται αὐτὰ κατὰ τὸ δοκοῦν (κυρ.: εἰς ὅ,τι τὸν πείση εἰς οἰσοδήποτε λόγος).

Κεφ. 133. ἀπασέων=ἄττ. ἀπασῶν.—τῆ (=ἄττ. ἧ), δτκ. χρονκ.—πλέω=ἄττ. πλείω (πλείονα).—δαίς, δαιτὸς συμπόσιον.—τῶν ἄλλων=ἧ ἐν τῆσι ἄλλῃσι ἡμέρησι.—δικαιεῦσι=ἄττ. δικαιοῦσι· δικαιοῦ κρίνω δίκαιον.—οἱ εὐδαίμονες οἱ πλούσιοι.—προτιθέαται=ἄττ. προτίθενται.—ὄλος δλόκληρος, ἀκέραιος.—ὄπτὸς ψητός.—τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τὰ μικρὰ ζῆα, δηλ. πρόβατα καὶ αἴγες (κοινῶς: γιδοπρόβατα).—οἴτος (ἐν τῷ πληθ.: τὰ οἴτα) τροφή, φαγητόν.—ἐπιφορηῆματα πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖπνον (γλυκύσματα, καρύδια, ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.).—ἀλής (=ἄττ. ἀθρόος) εἰς ἐν ὄλον ἡθροισμένος, διὰ μιᾶς.—σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι ὅτι τρώγοντες (φαγητὰ) παύουν (μόνον) νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνουσι).—ἀπὸ δειπνου μετὰ τὸ δεῖπνον.—παραφορῶ=παραφέρω φέρω καὶ θέτω ἔμπρὸς τινος, παραθέτω.—ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι=οὐκ ἂν παύεσθαι ἐσθίοντας.—κάρτα=ἄττ. πάννυ, μάλα.—προσκέαται=ἄττ. πρόσκεινται· πρόσκειμαι οἴνω εἶμαι ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον.—σπουδαιέστατα=σπουδαιότατα.—πρῆγμα=ἄττ. πρᾶγμα.—τὸ=ἄττ. ὅ.—ἀδη, ἀόρ. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—νήφουσι=σφι νήφουσι· νήφω εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πῖε οἶνον.—προτιθεῖ=ἄττ. προτίθῃσι.—στέγαρχος οἰκοδεσπότης.—ἐν τοῦ=οὗ ἐν τῷ οἴκῳ.—ἦν μὲν ἀδη, δηλ. σφι.—μετιεῖσι=ἄττ. μεθίᾳσι· μεθίημι ἀφίνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω.—προβουλεύομαι συζητῶ, συσκέπτομαι.—ἐπιδιαγινώσκω ἔκ νέου κρίνω, ἐξετάζω.

Κεφ. 134. ἐντυγχάνω ἢ συντυγχάνω τινὶ συναντῶ τινα.—διαγινώσκω τινὶ διακρίνω ἀπὸ τι.—ὅμοιοι τῆς αὐτῆς (κοινω-

νικῆς) τάξεως ἢ θέσεως.—**γάρ**, διασαφητικός.—**προσαγορεύω** χαιρετίζω.—**τοῖς στόμασι** εἰς τὰ στόματα.—**οὔτερος**=ὁ ἕτερος ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο.—**τὰς παρειάς** εἰς τὰς παρειάς.—**ἀγεννῆς** ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. **ἐκ πάντων** ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.—**ἀγχι** πλησίον.—**δεύτερα** δεύτερον, ἔπειτα.—**τοὺς δευτέρους**, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησίον οἰκούντων.—**μετὰ δὲ**=; (κεφ. 94).—**κατὰ λόγον** κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των).—**προβαίνω** προχωρῶ.—**τοὺς οἰκημένους** (=ἄττ. **τοὺς ᾠκημένους**)= **τοὺς οἰκόντας**.—**ἐκαστάτω**, ὑπερθτικ. τοῦ **ἐκάς** μακράν.—**ἐν τιμῇ ἄγονται**=**τιμῶσι**.—**μακρῶ** (=πολύ), ἐπιτείνει τὸ ὑπερθτικ. : **ἀρίστους**.—**τὰ πάντα** καθ' ὅλα.—**κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον** κατὰ τὴν λεχθεῖσαν ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεως).—**ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς**=**μετέχω τῆς ἀρετῆς**.—**ξενικὰ νόμια**=ἄττ. **ξενικὰ νόμιμα** (ἔθιμα).—**προσίεμαι** (παρα)δέχομαι.—**ἀνδρῶν μάλιστα**=**ἐκ πάντων**.—**καὶ γὰρ δὴ... φορέουσι** ὅθεν φοροῦσι καί...—**τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα** (ἐνδυμασίαν), δηλ. τὸν χειριδωτὸν χιτῶνα, τὰς πλατείας ἀναξυρίδας (περισκελίδας) καὶ τὸν κάνδυν (εἶδος ἐπανωφορίου ἔχοντος εὐρείας χειρίδας καὶ πίπτοντος μέχρι τῶν ποδῶν).—**τῆς ἐσωτῶν εἶναι καλλίω**, βλ. εἰκ. ἐν σελ. II.

Κεφ. 136—137. **παιδεύω** διδάσκω.—**ἀπὸ πενταέτερος**, δηλ. **παιδός** κατ' ἔννοιαν: ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας.—**ἀληθίζομαι**=**ἀληθεύω** λέγω τὴν ἀλήθειαν.—**ἀπικνέομαι** (=ἄττ. **ἀφικνοῦμαι**) **ἐς ὄψιν τινι** ἔρχομαι ἐνώπιόν τινος.—**δίαιταν ἔχει** = **διαιτᾶται**.—**ποιέεται**, πθτικ.—**τροφόμενος**, δηλ. μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας.—**ἄση**, κυρ. : κόρος, ἀηδία: **ἔδῳ**: λύπη.—**προσβάλλω** προσξενῶ.—**αἰνέω** ἐπαινῶ.—**νυν**=ἄττ. **τοίνυν**.—**τόνδε... τόνδε**, τὸ **α'** ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα (=τοῦτον), τὸ **β'** εἰς τὰ ἐπόμενα.—**τὸ μὴ μῆς...=τὸ μὴ ἔρδειν ἀνήκεστον πάθος** (ἀντικμ.) **μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα** (ὑπκμ.) **μηδένα** (ἀντικμ.) **ἐνεκα μιᾶς αἰτίας** **ἔρδω τινὰ ἀνήκεστον πάθος** πράττω εἰς τινὰ πράξιν, ἣτις εἶναι ἀνεπανόρθωτος βλάβη: φονεύω τινά.—**πλέω**=ἄττ. ; (κεφ. 133).—**μέζω** = ἄττ. **μεῖζω**.—**έόντα** = ἄττ. **όντα**.—**ὑπόουρημα** ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις.—**οὔτω** τότε.—**θυμῶ χρωμαι** ἀφίνω τὸν θυμόν μου νὰ ἐνεργήσῃ, κάμνω χρῆσιν τῆς ὀργῆς μου.

Κεφ. 138. ἄσσα (= ἅτινα)... ταῦτα ὅ,τι... τοῦτο. — νε-
νόμισται θεωρεῖται. — πολλῶν καὶ ἄλλων εἵνεκα καὶ δι' ἄλλας
πολλὰς αἰτίας. — μάλιστα δὲ... φασὶν πρὸ πάντων δὲ (διὰ τοῦτο,
διότι) λέγουν... — ἀναγκαίη = ἀνάγκη. — ἐναπονίζω (μέσ.: ἐνα-
πονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι. — οὐδὲ ἄλλον
οὐδένα περιορῶσι, δηλ. ταῦτα ποιεῦντα· περιορῶ ἐπιτρέπω,
ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως (μετὰ βεβαιότητος), συναπτόν τῷ εἰ-
δώς. — περὶ αὐτῶν, δηλ. τῶν Περσῶν. — ὡς κρυπτόμενα ὡς
μυστικόν τι. — σαφηνέως (= σαφηνῶς) μετὰ βεβαιότητος. — νέ-
κυς = νεκρὸς νεκρὸν σῶμα, πτῶμα. — ὄρνις ὄρνεον. — ἔλκω
σπαράσσω. — μὲν γὰρ ὁπωσδήποτε. — δὲ ὦν (= ἅτι. δ' οὖν),
κατ' ἔννοιαν: ἄλλο πού δύναμαι ἐπίσης νὰ βεβαιώσω εἶναι τοῦ-
το: — κατακηρῶ (-όω) περικαλύπτω (περιαλείφω) μὲ κηρόν. —
κρύπτω γῆ κρύπτω ἐν τῇ γῆ, καλύπτω διὰ χόματος, θάπτω.

3. Ἡ Βαβυλών.

Κεφ. 178. κου (= ἅτι. που) βεβαίως. — πόλισμα πόλις. —
ἀναστάτιο γενομένης, μτχ. χρονκ.: ἀνάστατος γίνομαι, ἐπὶ
πόλεων: καταστρέφομαι. — Νίνος ἢ Νινευὶ (ἀρχαία πρωτεύουσα
τοῦ Ἀσσυριακοῦ κράτους): κατεστράφη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς
Μηδίας Κυαξάρου τὸ 612 π. Χ. — τὰ βασιλῆια (= ἅτι. τὰ βα-
σίλεια) τὰ ἀνάκτορα. — κατεστήκει = ἅτι. καθειστήκει· καθέ-
στηκα εἶμαι, εὐρίσκομαι. — σφι = ἅτι. σφίσι (δηλ. τοῖς Ἀσσυ-
ρίοις). — εὐῶσα = ἅτι. οὔσα. — τοιαύτη δὴ τις τοιαύτη περίπου.
— κέεται = ἅτι. κεῖται. — μέγαθος εὐῶσα μέτωπον ἕκαστον —
σταδίων ἢ ὅποια κατὰ τὸ μέγεθος ἦτο 120 σταδίων εἰς ἐκά-
στην πλευράν: ἢ ὅποια εἶχεν ἕκτασιν 120 σταδίων εἰς ἕκαστην
πλευράν. — εὐῶσης τετραγώνου, ἢ μτχ. κανονικῶς ἔπρεπε νὰ
τεθῆ κατὰ ποίαν πτῶσιν; — περίοδος περιφέρεια, περίμετρος·
οὔτοι στάδιοι... γίνονται συνάπαντες, κατ' ἔννοιαν: ὥστε ὅλη
ἢ περίμετρος τῆς πόλεως ἀνέρχεται εἰς στάδια...: τὸ στάδιον =
185 περίπου μέτρα· ἐπομένως ἢ ὅλη περίμετρος τῆς πόλεως
εἶχεν ἕκτασιν πόσων χιλιομέτρων; — νυν = ἅτι. ; (κεφ 137). —
τῶν = τούτων, ἅ. — ἔδμεν = ἅτι. ἔσμεν τοῦ οἶδα. — μιν = αὐτὸ
(δηλ. τὸ Βαβυλώνιον ἄστυ). — βαθέα = ἅτι. βαθεῖα. — πλέος

(= ἄττ. *πλέως*), *η*, *ον* πλήρης. — *περιθέω* περιβάλλω. — *μετά δέ*, ἐπίρρ.: ἔπειτα δέ. — *πῆχυς*, μέτρον μήκους· ὁ μέτριος (ὁ συνήθης) *πῆχυς* = περίπου 0,46 τοῦ μέτρου· ὁ βασιλῆιος (= ἄττ. *βασίλειος* βασιλικός) *π.* = περίπου 0,52 τοῦ μέτρου· ἐπομένως τὸ τεῖχος τῆς πόλεως πόσων μέτρων πλάτος (πάχος) εἶχε καὶ πόσων ὕψος; — *ἔδον* = ἄττ. *ὄν*. — *μέζων* = ἄττ. *μειζων*. — *δάκτυλος*, τὸ ἐλάχιστον τῶν Ἑλληνικῶν μέτρων μήκους = περίπου 0,018 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου· ὁ συνήθης *πῆχυς* περιέχει 24 δακτύλους.

Κεφ. 179. *ἴνα*, ἐπίρρ.: εἰς τί. — *ἐκ τῆς τάφρου ἢ γῆ* τὸ χῶμα ποῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν τάφρον. — *ἀναισιμώθη*, πθηκ. ἄορ. τοῦ *ἀναισιμῶ(-όω)* = ἄττ. *ἀναλίσκω* χρησιμοποιοῦ. — *ἔργαστο* = ἄττ. *εἴργαστο*. — *ἄμα*, συναπτέον τῶ: *ἐπλίνθενον*. — *πλίνθενού τι* κατασκευάζω πλίνθους ἀπὸ τι. — *ἔλκω* κατασκευάζω. — *ὀπτῶ* ψήνω. — *τέλματι* — *ἀσφάλτω*, ἢ *ἀ* δτκ. κτγρμ., ἢ β' ἀντικμ.: *τέλμα*, ἐδῶ: λάσπη. — *χεῶμαι* (μετὰ διπλῆς δτκ.) μεταχειρίζομαί τι ὡς τι. — *δόμος* σειρὰ πλίνθων ἐν οἰκοδομίᾳ. — *ταρσὸς* πλέγμα ἐκ καλάμων, «καλαμωτῆ» συνοικοδομουμένη μετὰ τῶν πλίνθων ὅπως συγκρατῆ καὶ συνδέη αὐτάς. — *διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθων* (περιληπτ. γνκ. τῆς ὕλης) *ταρσοῦς*. . *διαστοιβάζοντες* στοιβάζοντες τριάκοντα σειρὰς πλίνθων καὶ ἔπειτα μίαν σειρὰν καλάμων πλεκτῶν. — *δέμω* κτίζω. — *χείλη*, ἐδῶ: τοῖχοι, παρειαί. — *παρὰ τὰ ἔσχατα* εἰς τὰ ἄκρα, εἰς τὰ χεῖλη (αὐτοῦ, τοῦ τείχους). — *μονόκωλος*, ἐπὶ οἰκοδομήματος: τὸ ἔχον ἐν μόνον πάτωμα. — *τετραμμένα ἐς ἄλληλα* ἀντικρύζοντα πρὸς ἄλληλα, τὰ μὲν ἀπέναντι τῶν δέ. — *τὸ μέσον τῶν οἰκημάτων* τὸν μεταξὺ τῶν οἰκημάτων χῶρον. — *ἔλιπον*, δηλ. ἀνοικοδόμητον, ἐλεύθερον. — *τεθρίππω περιέλασιν* διὰ πέρασμα τεθρίππου. — *ἐνεοτᾶσι* = *ἐνεοσι*. — *σταθμοὶ* = *παραστάδες* τὰ ἐκατέρωθεν τῆς θύρας ὀρθὰ ξύλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται *τὸ ὑπέρθυρον*, δηλ. τὸ ἀνώφλιον (τὸ ἄνω μέρος τῆς θύρας). — *ὠσαύτως*, δηλ. *χάλκεα*. — *θρόμβος* ὄγκος, σωρός. — *ἀναδιδοῖ* = ἄττ. *ἀναδίδωσι*. — *ἐς τὸ διὰ τό*.

Κεφ. 180. *τοιῶδε*, ἐδῶ = *τοιούτω*. — *φάρσος* μέρος (ἀποκεχωρισμένον). — *διέργω* (= ἄττ. *διείργω*) διαχωρίζω. — *ἐξιεῖ* = ἄττ. *ἐξίησι* *ἐξίημι* ἐκβάλλω. — *Ἐρυθρὴ θάλασσα*, ἐδῶ: Περ-

σικὸς κόλπος.—τὸ τεῖχος ἐκότερον=τὸ τεῖχος ἐκατέρου φάρσεως.—τοὺς ἀγκῶνας (αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς) ἐς τὸν ... ἐλήλθαι μὲ τοὺς ἀγκῶνάς του (μὲ τὰς γωνίας του) φθάνει ἕως τὸν...—τὸ ἀπὸ τούτου ἀπὸ ἐδῶ.—χεῖλος ὄχθη.—αἵμασιγὴ τοῖχος.—πλίνθων ὀπτέων (-ῶν), γνκ. τῆς ὕλης ὀπτὸς ψημένος.—παρατείνω (ἀμτβτ.) ἐκτείνομαι.—κατατέμνεται τὰς ὁδοὺς ἰθάεας ἔχει κομμένους τοὺς δρόμους εὐθεῖς, διασχίζεται ἀπὸ εὐθεῖς δρόμους.—ἐπικάρσιος λοξός, πλάγιος.—τὰς ἐχούσας=τὰς φερούσας.—κατὰ ἐκάστην, δηλ. τῶν ἐπικαρσίων ὁδῶν.—λαῦραι=ὁδοὶ ἐπικάρσιαι.—αὗται, δηλ. αἱ πυλίδες.

Κεφ. 181. τοῦτο τὸ τεῖχος, δηλ. τὸ ἔξωτερικὸν τεῖχος, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἐν κεφ. 179.—θώραξ ὡς θώραξ (τῆς πόλεως).—οὐ πολλῶ τεω (=ἄττ. τινι) ὄχι παρὰ πολὺ.—ἐν φάρσει ἐκατέρω...ἐν μέσῳ=ἐν μέσῳ ἐκατέρου φάρσεως...—τειχίζω κτιζώ.—ἐν τῷ μὲν...ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἰς μὲν τὸ ἐν...εἰς δὲ τὸ ἄλλο.—Ζεὺς Βῆλος, οὕτω καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος τὸν Βαβυλώνιον θεὸν Βάαλ.—ἱερὸν=ἄττ. ἱερὸν.—ἐς ἐμὲ μέχρι τῶν ἡμερῶν μου.—δύο, τοῦτο παρ' Ἡροδ. ἄλλοτε μὲν εἶναι ἀκλιτον (ὅπως ἐδῶ), ἄλλοτε δὲ κλίνεται (δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο).—δύο σταδίων πάντῃ ἔχον ἔκτασιν δύο σταδίων εἰς κάθε πλευράν.—σταδίου, δηλ. ἐῶν.—ἐπιβέβηκε ἀνυψοῦται.—μάλα=μάλα αὖ πάλιν.—μέχρι οὗ=μέχρι.—ἐς αὐτούς, ἀνήκει εἰς τό: ἔχουσα=φέρουσα.—μεσῶ (-ῶ) μετὰ γνκ.: εἶμαι ἢ εὐρίσκομαι ἐν τῷ μέσῳ τινός μεσοῦντι δέ κου τῆς...διὰ τὸν εὐρισκόμενον δὲ εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς... , ὅταν δὲ φθάσῃ τις εἰς...—καταγωγὴ κατάλυμα, σταθμός.—θῶκος (=ἄττ. θᾶκος) κάθισμα.—ἀμπαυστήριος (=ἄττ. ἀναπαυτήριος ἢ -στήριος) κατάλληλος εἰς ἀνάπαυσιν.—καθίζω, ἀμτβτ.—νηὸς τὸ κατοικητήριον τοῦ θεοῦ· ἐν τῷ ἱερῶν: ὄλος ὁ ἱερὸς χώρος μὲ ὄλας τὰς ἐν αὐτῷ οικοδομάς.—οἶ=αὐτῇ (δηλ. τῇ κλίνῃ).—ἱερεῖς=ἄττ. ἱερεῖς.—ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες τὸ ὁποῖον ὅμως ἐγὼ δὲν πιστεύω.

4. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Βαβυλωνίων.

Κεφ. 194. τὸ (=δ) ἀπάντων... τῶν ταύτῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐθαύμασα πολὺ περισσότερον ἀπ' ὅλα τὰ ἐκεῖ (δηλ. ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ χώρᾳ).—τὴν πόλιν, δηλ. τὴν Βαβυλῶνα.—τὰ πλοιά

ἔστι... σκύτινα=τὰ πλοῖα τὰ... πορευόμενα ἐς τὴν Β.,
 ἔδοντα κυκλοτερέα, πάντα ἐστὶ σκύτινα.—κατὰ τὸν ποταμὸν
 διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Εὐφράτου).—σκύτινος δερμάτινος.
 —ἐπεὰν=ἄττ.; (κεφ. 132).—γάρ, διασαφητικ.—ἐν τοῖσι Ἀρμ.
 τοῖσι... οἰκημένοισι παρὰ τοῖς Ἀρμ. τοῖς κατοικοῦσιν, ἐν τῇ
 χώρᾳ τῶν Ἀρμενίων τῇ κειμένῃ.—κατύπερθε (=ἄττ. καθύ-
 περθε) ὑπεράνω.—νομέες=ἐγκοιλία αἱ πλευραὶ πλοίου νο-
 μέας ἰτέης (περιληπτικ. γνκ. τῆς ὕλης) ταυόμενοι (=ἄττ. τεμό-
 μενοι) ποιήσονται κόψουν ἰτέας καὶ κατασκευάσουν ἀπ' αὐτάς
 τὰς πλευράς τοῦ πλοίου.—περιτείνω τινὶ τεντώνω περὶ τι.—
 τούτοις, δηλ. τοῖσι νομεῦσι.—στεγαστρίς τὸ χρησιμεῦον ὡς
 στέγασμα (κάλυμμα) στεγαστρίδας, κατ' ἔννοιαν=καὶ στεγάξου-
 σι (αὐτάς, δηλ. τὰς πλευράς).—ἐδάφος (κατὰ) τρόπον ὡς ἔδα-
 φος.—ἀποκρίνω ξεχωρίζω.—συνάγω στενεύω.—κυκλοτερέα,
 δηλ. τὰ πλοῖα.—καλάμη καλάμια.—πλήσαντες, τοῦ πίμπλημι
 (τί τινος) γεμίζω τι μέ τι.—ἀπιεῖσι = ἄττ. ἀφιᾶσι.—φέρε-
 σθαι=ὥστε φέρεσθαι.—βίκος=πίθος ἢ ἀμφορεύς.—φοι-
 νικήιος οἶνος οἶνος ἐκ φοινίκων (χουρμάδων).—πλέος=;
 (κεφ. 178).—ἰθύνω=ἄττ. εὐθύνω διευθύνω, κυβερνῶ.—δύο,
 ἄκλιτον ὡς καὶ ἐν κεφ. 181.—πλήκτρον κώπη.—κάρτα=ἄττ.;
 (κεφ. 133).—γόμενον ἔχει χωροῦν φορτίον, ἔχουν χωρητικότητα.—
 τάλαντον, ὡς βάρος=περίπου 26 χιλιόγρ.—ζωδὸς ζωντανός.—
 πλεῦνες (=ἄττ. πλείους), δηλ. ὄνοι ἔνεισι.

διαθέονται = ἄττ. διαθῶνται· διατίθεμαι διαθέτω,
 πωλῶ.—φόρτος φορτίον (πλοίου).—ἀπ' ὧν ἐκήρυξαν, τμη-
 σις: ἀπεκήρυξαν (γνωμκ. ἄορ.) ὧν ἀποκηρύσσω πωλῶ ἐν δη-
 μοπρασίᾳ ὧν, περὶ τούτου μετὰ γνωμικοῦ ἄορ. βλ. κεφ. 132
 «ἔθθηκε ὧν».—ἐπισάτιω φορτώνω.—ἀνὰ τὸν ποταμὸν πρὸς
 τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ.—οὐκ οἶά τέ ἐστι=οὐχ οἶόν τέ ἐστι.
 —ὑπὸ τάχος, ἢ ὑπὸ δηλοῖ αἰτίαν· τάχος ὀρμητικότης.

Κεφ. 195. ἐσθῆς ἐνδυμασία.—κιθῶν=ἄττ. χιτῶν.—πο-
 δηνεκῆς καταβαίνων μέχρι τῶν ποδῶν, ποδήρης.—εἰρίνεος
 (=ἄττ. ἐρίνεος) ἔξ ἐρίου, μάλλινος.—ἐπενδύνει (ὁ Βαβυλώνιος),
 παρατηρητέα ἢ μετάβασις ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ (χρέ-
 ωνται) εἰς τὸν ἐνικόν· ἐπενδύνω φορῶ ἐπάνω εἰς ἄλλο ἔνδυμα.—
 χλανίδιον, ὑποκοριστικ. τοῦ χλανὶς ἐπανωφόριον.—περιβάλ-

λομαί τι βάλλω τι ἐπάνω μου.—**Β. ἐμβάσι**, αἱ Βοιωτικαὶ ἐμβάδες ἦσαν τὸ εὐτελέστερον εἶδος ὑποδημάτων παρ' Ἑλλήσι.—**κομῶ** φέρω μακρὰν κόμην.—**μίτρα** εἶδος κεφαλοδέσμου μετὰ ταινιῶν.—**ἀναδέονται τὰς κεφαλὰς** δένουν τὰς κεφαλὰς των.—**μυρίζω** ἀλείφω μὲ μῦρα.—**σφραγίς** δακτύλιος μετὰ σφραγιδολίθου.—**σκήπτρον** ῥάβδος.—**ἐπίσημον** διακριτικὸν σημεῖον (κόσμημα).—**ἄρτισις** τρόπος τοῦ ἐνδύεσθαι, ἐνδυμασία.

Κεφ. 196. **νόμος** = ; (κεφ. 94). — **κατεστᾶσι** = ἄττ. **καθεστᾶσι καθέστηκε** ἐπικρατῶ, ὑπάρχω.—**ὄδε**, δηλ. **ἐστί**. — **τῷ** = ἄττ. **ῶ**. — **Ἰλλυριῶν** = **Ἰλλυρίας** (χώρας ἀνταποκρινομένης πρὸς τὴν σημερινὴν Ἀλβανίαν, ἀλλὰ μὲ ὄρια ἀκαθόριστα πρὸς Β. φθάνοντα μέχρι τοῦ Δουνάβεως σχεδόν). — **Ἐνετοί**, οἱ ἄλλως καλούμενοι **Βενετοί**: οὗτοι ἦσαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα Ἰλλυρικὴ φυλὴ.—**ὠραίη γάμου** ὠριμος διὰ γάμον ὡς **γυνοίατο** (= ἄττ. **γίγναιτο**) **γάμων ὠραιαί** ὅτε ἔφθανον εἰς ὠραν γάμου.—**ὄκως** (= ἄττ. **ὄπως**), παρ' Ἡροδ. συχνάκις μετ' εὐκτικῆς: ὅτε, ἅφ' οὗ **ταύτας ὄκως συναγάγοιεν** ἅφ' οὗ τὰς ἐσύναζαν.—**ἐσάγεσκον** (θαμιστικ. προκ.) = ἄττ. **ἐσῆγον' ἐσάγω ἐς χωρίον** φέρω εἰς τόπον.—**ἀλής** = **ἀθρόος**: πληθ. **ἄλεες**. — **πέριξ** (μετ' αἰτ.) = **πέριξ** (μετὰ γνκ.). — **ἀνίστημι** σηκώνω.— **κατὰ μίαν**, ἢ **κατὰ** ἐν διανεμητικῇ σημασίᾳ.— **πωλέεσκε** = ἄττ. **ἐπώλει**. — **μετὰ δέ** = ; (κεφ. 178). — **ὄκως... πρηθείη** (= ἄττ. **πραθείη**, τοῦ **πιπράσκομαι**) ἅφ' οὗ ἐπωλεῖτο.— **εὐροῦσα πολλὸν χρυσίον** εὐροῦσα καλὴν τιμὴν, ἀντὶ πολλῶν χρημάτων.— **ἀνακηρύσσω** φέρω (ἐκθέτω) εἰς δημοπρασίαν.— **ἔσκε** = ἄττ. **ἦν**. — **ἐπὶ συνοικίῃσι (-ει)** μὲ τὸν ὄρον νὰ συνοικήσουν μὲ αὐτὰς (νὰ τὰς νυμφευθοῦν) οἱ ἀγοράζοντες.

εὐδαίμων = ; (κεφ. 133). — **ἐπίγαμος** ὁ ἔχων ἡλικίαν γάμου, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ νυμφευθῆ.— **ὑπερβάλλω** προσφέρω ἀνωτέραν τιμὴν, πλειοδοτῶ.— **ἐξωνοῦμαι** ἀγοράζω.— **καλλιστεύω** εἶμαι ὁ ὠραιότατος.— **δῆμος** λαός, ὄχλος.— **χρηστὸν εἶδος** ὠραία μορφὴ, ὠραιότης.— **οἱ δέ**, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ **δὲ** = **ἀλλὰ** (βλ. κεφ. 132 «**ὁ δὲ... κατεύχεται**»). — **ἀν... ἐλάμβανον**, ὁ **ἀν** μετὰ τοῦ παρτικ. ἐκφράζει τὸ κατ' ἐπανάληψιν γιγνόμενον ἐν τῷ παρελθόντι = **ἐλάμβανον**. — **αἰσχροὺς** ἄσχημος.— **ὡς διεξέλθου πωλῶν** ὅτε (ὀσάκις) ἐτελείωνε τὴν πώλησιν.— **ἀνίστη ἀν**, προβλ.

ἀνωτέρω: *ἂν ἐλάμβανον*.—*ἀμορφέστατος* (ὡς εἰ ἐκ θετικοῦ *ἀμορφῆς*)=*ἀμορφότατος*.—*ἐμπηρος* ἀνάπηρος.—*ὅστις θέλοι...* (ἐρωτῶν) ποῖος ἤθελε...—*ἐς ὅ*; (κεφ. 94).—*πρόσκειμαί τι* (ἐπὶ γυναικὸς) δίδομαι ὡς σύζυγος εἰς τινα, κατακυροῦμαι εἰς τινα.—*τῷ ὑπισταμένῳ*=ἄτι. *τῷ ὑφισταμένῳ* (παρτικ.) *ὑφίσταμαι* ὑπόσχομαι.—*τὸ ἐλάχιστον*, δηλ. *χρυσίον λαβόντι συν-οικήσειν (αὐτῇ)*.—*τὸ χρυσίον* τὰ διδόμενα δι' αὐτὰς (δηλ. τὰς ἀσχίμους) χρήματα.—*γίνεται ἀπό τινος* προέρχεται ἔκ τινος.—*ἐκδίδωμι* δίδω εἰς γάμον, ὑπανδρεύω.

ὄτεφ = ἄτι. *ὄτφ*.—*οὐδέ*, δηλ. *ἐξῆν*.—*ἀπάγομαι* λαμβάνω μαζί μου.—*ἦ μὲν* (=ἄτι. *ἦ μὴν*) *τῷ ὄντι*, πράγματι.—*εἰ μὴ συμφεροῖατο* (=ἄτι. *συμφέροιτο*) εἰάν δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ συμφωνήσουν (οἱ δύο σύζυγοι).—*ἀποφέρω* δίδω ὀπίσω.—*καί... ἐλθόντα... ὠνέεσθαι*=*καί ἐξ ἄλλης κώμης ἐλθεῖν τὸν βουλόμενον καὶ ὠνέεσθαι*.

Κεφ. 197. *ὁ κάμων* ὁ ἀσθενής.—*ἐκφορέω* φέρω ἔξω.—*ὄκοιον* = ἄτι. *ὄποιον*.—*παθόντα*, δηλ. *τοιούτο*.—*παραινέουσι...* αὐτὸς ποιήσας *ἐξέφυγε*, παρατηρητέα ἢ μετὰβασις ἀπὸ τοῦ πληθυντ. ἀριθμοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν (ὡς καὶ ἐν κεφ. 195).—*ἄσσα*=*ἄτινα*.—*ἐκφεύγω νοῦσον* διαφεύγω ἀσθένειαν, ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ...—*ἦ ἄλλον εἶδε*=*ἦ ἄσσα ποιήσαντα ἄλλον εἶδε*.—*παρξερόχομαί τινα* περνώ πλησίον τινός.—*ἐπιείρηται* (=ἄτι. *ἐπέρηται*), τοῦ *ἐπερωτῶ* ἐρωτῶ.

Κεφ. 198. *ταφαί σφι (γίνονται) ἐν μέλιτι* θάπτουν αὐτοὶ τοὺς νεκροὺς των μὲ μέλι (περιαλείψαντες αὐτοὺς μὲ μέλι) παρὰ Πέρσαις μὲ τὶ περιηλείφοντο οἱ νεκροί; (βλ. κεφ. 140).—*θρηνοὶ δέ (εἰσι) π. τοῖσι ἐν Αἰγύπτῳ*, ἐννοοῦνται οἱ θρηνοὶ οἱ ψαλλόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς τιμὴν τοῦ Μανέρωτος· ὁ Μανέρως—καθὼς διηγεῖται ὁ Ἡρόδ. ἀλλαχοῦ—ἦτο μονογενὴς υἱὸς τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ἀποθανὼν νεώτατος καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων διὰ θρήνων.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Ἡ Αἴγυπτος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς.

Κεφ. 2. *πρὶν ἢ*—ἀττ. *πρὶν*.—Ψαμμήτιχος, οὗτος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663—609 π.Χ.—*σφέων*—ἀττ.;—*ἐωνιτοὺς πρώτους γενέσθαι*, τὸ ὑποκμ. καὶ κτηγμ. τοῦ ἀπρμφ. ἔπρεπε νὰ τεθῆ κατ' αἰτ.;—*ἐπειδὴ*, χρονκ.—*οἴτινες* τίνες.—*γενοίατο*—ἀττ. *γένοιτο*.—*ἀπὸ τούτου* (δηλ. *τοῦ χρόνου*) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε.—*πόρον τούτου ἀνευρεῖν* ν' ἀνεύρη μέσον διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων).—*ἐπιτεχνῶμαι τι μηχανῶμαι*, ἐπινοῶ τι.—*ὁ ἐπιτυχὼν* ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ τις, ὁ τυχὼν.—*διδοῖ*—ἀττ. *δίδωσι*.—*τρέφειν τροφήν τινα τοιήνδε*—*τρέφειν ὧδε*: ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ ἐντελλόμενος κτλ.—*τρέφειν ὧδε*: ἐνετείλατο κτλ.—*ἀντίον* (μετὰ γνκ.) ἐνώπιόν τις.—*ἦμι ἢ ῥήγνυμι φωνήν* ἐκβάλλω φωνήν.—*στέγη* τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον.—*ἐπ' ἐωνιῶν* (=ἀττ. *ἐφ' ἐαυτῶν*) κατ' ἐαυτά, μόνα.—*τὴν ὥρην* κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον.—*ἐπαγινέειν*, ὑποκμ. *τὸν ποιμένα· ἐπαγινέω* (=ἀττ. *ἐπάγω*) κομίζω.—*πλήσαντα* (τοῦ ὁ. *πίμπλημι*) δὲ τοῦ γάλακτος *τᾶλλα διαπρήσσεσθαι* ἀφ' οὗ δὲ τὰ παιδιά χορτάσουν μὲ τὸ γάλα τῶν αἰγῶν (νὰ τὰ ἀφίην οὗτος [δηλ. ὁ ποιμὴν] καὶ) νὰ φροντίξῃ διὰ τὰς ἄλλας του ἐργασίας.—*ἀπαλλαχθέντων τῶν... κνυζημάτων* (ἀντκμ.) ὅταν ἀφήσουν τὰ...· *ἄσημος* ἀναριθρος, ἀκατάληπτος· *κνύζημα* φωνή, κλαυθμηρισμός (νηπίου).

ὡς διέτης χρόνος ἐγεγόνεε... πρήσονται μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ἀφ' οὗτο ὁ ποιμὴν ἤρχισε νὰ κάμνῃ αὐτό.—*ἀνοίγοντι*—*εἰσιόντι*, ἔξαρχ. ἐκ τοῦ *προσπίπτοντα· προσπίπτω τινι* τρέχω πρὸς τινα.—*ὀρέγω* ἐκτείνω.—*τὰ πρῶτα* τὴν πρώτην φορὰν.—*ἦσυχος ἦν* δὲν εἶπε τίποτε.—*ἐπιμελομένῳ*, δηλ. *τῶν παιδίων*.—*πολλὸν* (=ἀττ. *πολὸν*) συχνάκις ἐπαναλαμβανόμενον.—*ἔπος* λέξις.—*οὕτω δὴ* τότε πλέον.—*σημαίνω* φανερώνω.—*ἄγω ἐς ὄψιν τινὸς* φέρω ἐνώπιόν τις.—*κελεύσαντος*, δηλ. *αὐτοῦ, τοῦ δεσπότου*.—*οὕτω συνεχώρησαν καί...=*

οὕτω καὶ τοιοῦτω πρῆγματι σταθμησάμενοι *Αἴγ.* συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας· πρῆγμα, ἐδῶ: δοκιμῆ· σταθμῶμαί τινα κρίνω ἀπό τι· *συγχωρῶ* συναινῶ, παραδέχομαι.—*ᾧδε*=*οὕτως*.—*γενέσθαι* ὅτι ἔγεινε τὸ πρᾶγμα.—*ἱρέων*=*ἄττ. ἱερέων*.—*τοῦ Ἥφαιστου*, οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸν Ἥφαιστον ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων *Φθά*, τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου καὶ θεὸν τῶν καλλιτεχνῶν καὶ χειροτεχνῶν· βλ. εἰκ. ἐν σελ. V· λαμπρότατος ναὸς τούτου ὑπῆρχεν ἐν τῇ Μέμφιδι, ἀρχαία πρωτευούση τῆς Αἰγύπτου.—*Μέμφι*=*ἄττ. Μέμφιδι*.—*Ἕλληνες δὲ λέγουσι*, ἴσως ὁ Μιλήσιος Ἑκαταῖος, ὁ ὀνομασιτότατος τῶν πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἱστοριογράφων (λογογράφων).—*μάταιος* ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος.—*ἐκτάμνω* (=ἄττ. *ἐκτέμνω*) ἀποκόπτω.—*τὴν διαίταν τῶν παιδίων ἐποιήσατο* διέταξε νὰ ζοῦν (νὰ κοινοῦν) τὰ παιδία.

Κεφ. 3. *κατὰ τὴν τροφήν* ὡς πρὸς τὴν ἀνατροφήν.—*ἔρχομαι ἐς λόγους τινὶ* ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μετὰ τινος.—*καὶ δὴ καὶ* καὶ μάλιστα, καὶ προσέτι.—*Θῆβαι - Ἥλιου πόλις* (= *Ἥλιούπολις*), ἀμφότεραι ἀρχαῖαι πόλεις τῆς Αἰγύπτου (βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου ἐν σελ. IV)· ἐν τῇ πρώτῃ ἐλατρεύετο καὶ εἶχε μεγαλοπρεπῆ ναὸν ὁ θεὸς Ἄμμων, ἐν τῇ δευτέρῃ ὁ θεὸς Ῥά, δηλ. ὁ ἥλιος· βλ. εἰκ. ἐν σελ. V.—*τρέπομαι ἐς* μεταβαίνω εἰς.—*συμβήσονται*, δηλ. *οἱ τούτων λόγοι συμβαίνω τινὶ* συμφωνῶ μέ τινα.

Κεφ. 4-5. *Αἰγύπτου*, συναπτόεν τῷ: *βασιλεῦσαι*.—*ἔλεγον*, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς.—*Μῖν ἢ Μήνης*, ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π. X.· πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί. — *πλὴν τοῦ Θηβ. νομοῦ*, ὅλη ἡ Αἴγυπτος ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠρίζοντο διὰ διωρύγων· *Θηβαϊκὸς νομὸς* = ἡ ἄνω Αἴγυπτος.— *αὐτῆς εἶναι οὐδέν ... = οὐδέν τῶν νῦν...*, *έόντων αὐτῆς εἶναι ὑπερέχον* ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν μερῶν αὐτῆς (δηλ. τῆς Αἰγύπτου), τὰ ὁποῖα τώρα εἶναι (βλέπει τις)..., ἦτο ὑπὲρ τὸ ὕδωρ.— *ἐνεργθε* κάτωθεν.— *Μοῖρις (-ιος καὶ -ιδος) λίμνη*, βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου.— *ἐς τὴν* = *ἐς ἣν*.— *ἀνά τὸν ποταμὸν* διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου).— *δηλα* = *δηλόν (έστι)*.— *(τινὶ) καὶ μὴ προακούσαντι*,

ιδόντι δὲ ὅστις γε... ἔχει εἰς ἄνθρωπον νοήμονα καὶ χωρὶς νὰ τὸ προακούσῃ, μόνον ἐὰν ἴδῃ.—**ὅτι Αἴγυπτος...**, ἐκ τοῦ **δήλα· Αἴγυπτος** δὲ ἐδῶ: τὸ μέρος τῆς Αἴγυπτου νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου.—**ναυτίλλομαι** ταξιδεύω διὰ θαλάσσης.—**ἐπίκτητος γῆ** νεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ., ἥτις ἦτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ (πρβλ. κεφ. 10).—**τὰ κατύπερθε ἐτι τῆς λ. ταύτης... τῆς πέρι...** ἔστι δὲ ἕτερον τοιοῦτο παρόμοιόν τι εἶναι (δηλ. **ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου**) ἀκόμη καὶ ἡ ὑπεράνω τῆς λίμνης ταύτης χώρα... περὶ τῆς ὁποίας...—**ἐκεῖνοι**, δηλ. οἱ Αἴγύπτιοι ἱερεῖς.—**προσπλέων** ὅταν πλέης πρὸς τὴν Αἴγυπτον.—**ἡμέρης δρόμος** ὅσον δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐν τὸς μιᾶς ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια).—**κατεῖς** (=ἄττ. **καθεῖς**) ἂν ῥίψῃς τοῦ ῥ. **καθήμι**.—**καταπειρητηρή (-α)** ὄργανον ναυτικόν, μὲ τὸ ὁποῖον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὐρίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς.—**ἀνοίσεις**, μέλλ. τοῦ **ἀναφέρω** φέρω ἐπάνω, ἐκβάλλω.—**ἐν ἔνδεκα ὀργυῖησι** εἰς βάθος ἔνδεκα ὀργυιῶν· **ἡ ὀργυιά**=2 μέτρα (περίπου).—**ἔσαι**=ἄττ. **ἔσει**.—**μὲν** προφανῶς.—**πρόχυσις τῆς γῆς** ἡ γῆ ἡ σχηματισθεῖσα ἐκ προσχώσεως.—**ἐπὶ τοιοῦτό ἐστι** ἕως τόσον ἐκτείνεται.

Κεφ. 10. ἡ πολλή=τὸ **πολὺ** τὸ περισσότερον μέρος.—**κατὰ περ**=; (βλ. I, 131).—**τῶν ὀρέων...** τὸ **μεταξὺ** τὸ μέρος τὸ μεταξὺ τῶν ὀρέων...—**κοτε**=ἄττ. **ποτε**.—**Ἴλιον**, πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου.—**Τευθρανία**, πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν.—**Ἐφessos**, πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καῦστρου ποταμοῦ.—**Μαϊάνδρου πεδίον**, ἡ παρὰ τὸν Μαϊάνδρον ποταμόν τῆς Μ. Ἀσίας—πεδιάς.—**ὡς εἶναι** ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν.—**συβάλλω** παραβάλλω, συγκρίνω.—**τῶν γὰρ...** =**οὐδεὶς γὰρ τῶν ποταμῶν τῶν προσχωσάντων ταῦτα τὰ χωρία ἀξιός ἐστι πλήθους πέρι συμβληθῆναι ἐνὶ τῶν στομάτων...** **πενταστόμου** τῶν προσχωσάντων ταῦτα τὰ χωρία οἱ ὁποῖοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτοὺς διὰ τῆς καταθέσεως ἰλύος· νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάϊκος, Καῦστρος, Μαϊάνδρος.—**πλήθους πέρι** ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων.

Κεφ. 11. *τῆς Ἀραβίης χώρας κόλπος*, ἐννοεῖται ὁ Ἀραβικὸς κόλπος (ὁ κόλπος τοῦ Σουέζ); βλ. *χάρτ. τῆς Αἰγύπτου* ἐν σελ. IV.—*πρόσω μακρόν*.—*ἐσέχω* ἐκτείνομαι.—*ἕτερος τοιοῦτος κόλπος* =; (κεφ. 5 «ἔστι ἕτερον τοιοῦτο»).—*δοκέω κου* (= ἄττ. *που*) ὑποθέτω.—*γενέσθαι* ὅτι ἤτο ποτε.—*τὸν μὲν* (δηλ. τὸν Αἰγυπτιακὸν κόλπον) *ἐκ τῆς β* . . . *ἐπ' Αἰθιοπίης* = *ἐκ τῆς β. θαλάσσης ἐσέχοντα ἐπ' Αἰθιοπίης*.—*ἐκ τῆς βορείης θαλάσσης*, δηλ. τῆς Μεσογείου.—*τὸν δὲ Ἀράβιον* . . . ἐν ᾧ ὁ Ἀράβιος . . .—*ἐκ τῆς νοτίης*, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.—*φέρω ἐπὶ* εἰσχωρῶ εἰς.—*μιν* αὐτὸν (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον).—*δέοντος τούτου* συνεπεία τῆς εἰσροῆς τούτου (δηλ. τοῦ Νεῖλου).—*(ἐκ) χώννυμαι* πληροῦμαι διὰ τῆς ἰλύος ποταμοῦ, ἀποχεροῦμαι.—*ἔλπομαι* νομίζω, ὑποθέτω.—*κοῦ* (= ἄττ. *ποῦ*) *γε δῆ*, συναπτόν τῳ: *οὐκ ἂν χωσθεῖη κόλπος*; πῶς λοιπὸν δὲν θά . . .; (ἀναμφιβόλως θά . . .).—*προανασιμῶ* προαναλίσκω ἐν τῷ *προανασιμωμένῳ* . . . *γενέσθαι* ἐν τῷ χρόνῳ τῷ παρελθόντι πολὺ πρότερον πρὶν ἢ ἐγὼ γεννηθῶ.—*τούτου*, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ.—*ἐργατικοῦ*, ὁ Ἡρόδ. καλεῖ τὸν Νεῖλον *ἐργατικὸν* ἕνεκα τῆς ἐπιπεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. *τὰ περὶ Αἴγυπτον* ὡς πρὸς ὅσα ἀνέφερα περὶ τῆς Αἰγύπτου.—*οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι* = *κάρτα δοκέω οὕτω εἶναι κάρτα* =; (I, κεφ. 194).—*ιδῶν τε τὴν Αἴγυπτον* = *ιδῶν τὴν τε Αἴγυπτον* ἢ *μτχ. αἰτλγκ.*—*προκειμένην* . . . *φαινόμενα* . . . *ἔχον*, *κτγρμτκ. μτχ.* ἐκ τοῦ *ιδῶν*.—*ἡ Αἴγυπτος πρόκειται τῆς ἐχομένης γῆς* ἢ Αἴγ. ἐξέχει πρὸς Β. περισσότερον ἢ ἡ γειτονική της γῆ (δηλ. ἡ Λιβύη).—*ἄλμη ἄρη*, ἄλας.—*ἐπανθεῖ* ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὄρεων) ἀναβλαστάνει ὡς ἄνθος, ἀναφαίνεται.—*ὥστε δηλέεσθαι*, ὑποκμ.: *τὴν ἄλμην δηλέομαι* = ἄττ. *βλάπτω*.—*μῦνον*, εἰς τὸ ὄρος τοῦτο.—*ὑπὲρ Μέμφιος* ὑπεράνω τῆς . . .—*πρὸς δὲ πρὸς τούτοις δέ*.—*τῇ χώρῃ* ὡς πρὸς τὴν γῆν, ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος.—*προσούρω ἐούση*, δηλ. *τῇ Αἰγύπτῳ πρόσουρος* γειτονικός.—*τὴν Αἴγ. προσεικέλην* . . . *ἀλλὰ μελάγγαιον* κτλ., ἐκ τοῦ *ιδῶν προσείκελος* (= *προσεοικῶς*) κάπως ὁμοιος.—*οὐ μὲν* (= *μῆν*) *οὐδὲ οὐδὲ βέβαια*.—*νέμομαι* κατοικῶ.—*μελάγγαιος* (= ἄττ. *μελάγγεως*) *καὶ*

καταρρηγνυμένη ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὐκόλως διαρρηγνυόμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ῥήγματα)· διὰ τὸ μέλαν ἔδαφός της ἡ Αἴγυπτος ἔκαλεῖτο τὸ πάλαι ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων *Κέμετ* ἢ *Κάμ*, ὅπερ=μαύρη γῆ.—*ὥστε ἐοῦσαν* (=ἄτε οὔσαν) *ἰλύν*... ἀκριβῶς διότι αὐτὸ (τὸ ἔδαφος) εἶναι λάσπη, ἔχει σχηματισθῆ ἀπὸ λάσπην.—*πρόχυσις* χόματα.—*κατεινηνευμένην*=ἄττ. *κατεινηνευμένην καταφέρομαι* φέρομαι πρὸς τὰ κάτω.—*ἴδμεν*=ἄττ. *ἴσμεν* (τοῦ *οἶδα*).—*υποφαμμοτέρη* κάπως ἀμμοῦδος.—*ἀργιλωδεστέρη* μᾶλλον ἀργιλώδης (λευκὴ καὶ καθαρὰ).—*υπόπετρος* ὀλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. *μηκύνω τὸν λόγον περὶ τινος* ὁμιλῶ ἐκτενέστερον περὶ τινος.—*ἴτι*, αἰτλγκ.—*θωμάσια*=*θώματα* (βλ. I, 93).—*λόγου μέζω* (=ἄττ. *μείζω*) ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς.—*παρέχομαι* δεικνύω.—*πρὸς πᾶσαν χώραν* ἐν συγκρίσει πρὸς κάθε ἄλλην χώραν.—*εἰρήσεται*=*ῥηθήσεται*.—*ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἐιεροίω* μαζί με τὸ ὅτι ὁ οὐρανὸς (καθὼς ὁ οὐρανὸς) ὁ παρ' αὐτοῖς εἶναι διαφορετικός.—*τὰ πολλὰ πάντα* ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλως.—*ἐμπαλὴν τινι* τὸ ἐναντίον πρὸς τινά, διαφορετικὰ ἀπὸ τινά.—*ἴσταμαι* καθιστῶ.—*νόμος* ἔθιμον.—*ἐν τοῖσι* (=ἄττ. *ἐν οἷς*) διότι παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις).—*ἀγοράζω* διατριβῶ, εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ.—*καπηλεύω* κάμνω ἐμπόριον, λιανοπωλῶ.—*κρόκη* ὑφάδιον.—*ἄχθος* βάρος, φορτίον.—*φορῶ* φέρω.—*τοκεὺς* γονεύς.

Κεφ. 36. *τῇ ἄλλῃ* (δηλ. *χώραν*) εἰς ἄλλα μέρη, ἄλλαχοῦ.—*κομῶ* ἀφίνω τὴν κόμην μακράν.—*κῆδος, εὐς* πένθος· *ἅμα κῆδεϊ* ἐν πένθει, ὅταν πενθοῦν.—*κέκαρμαι* (τοῦ ὁ. *κείρομαι*) *τὴν κεφαλὴν* κουρεύομαι.—*τοὺς* (=οὓς) *μάλιστα ἐκνέειται* (=προσηκει [δηλ. *κεκάρθαι*]) ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους πρὸ πάντων ἀρμόζει (εἶναι πρέπον) νὰ κουρεύωνται, δηλ. οἱ πλησιέστατοι συγγενεῖς.—*ὑπὸ τοὺς θανάτους* ὅταν ἀποθάνῃ τις (ἐκ τῶν συγγενῶν).—*ἀνιεῖσι*=ἄττ. *ἀνιᾶσι ἀνίημι* ἀφίνω.—*τέως* ἕως τότε.—*ἀποκρίνομαι* χωρίζομαι *τοῖς ἄλλοις ἢ δίαίτα ἀποκένριται χωρὶς θηρίων* οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστὰ ἀπὸ τὰ (κατοικίδια) ζῶα.—*πυρὸς σίτος*.—*ἄλλοι*=*οἱ ἄλλοι*.—*ποιεῦμαι τὴν ζόην* (=ἄττ. *ζωὴν*) ζῶ.—*σιτία* ἄρτος.—*τὰς* = *ἄς*.—

ζειαί είδος σιτηροῦ, πηθ. τὸ ἀσπροσίτι. — *μετεξέτεροι* = ἄττ. ἔνιοι. — *φυρῶ* ζυμώνω. — *τὸ σταῖς* (γνκ. *σταϊτὸς*) ζύμη. — *εἶμα* (*ἐννυμι*) ἔνδυμα. — *ἔχει* = *φορᾷ*. — *κάλος* (= ἄττ. *κάλως*) σχοινίον πρὸς ἀνέλκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν ἰστίων. — *ψήφοις λογιζομαι* ἀριθμῶ διὰ λιθαρίων. — *διφάσιος* διπλοῦς. — *γράμματα* γραφή. — *ἱρά*, ἐννοεῖται ἡ ἱερογλυφικὴ γραφή (τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς), ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν *δημοτικὴν* (τὴν διὰ τὸν λαὸν) γραφήν.

Κεφ. 50. *περισσῶς* ὑπερβαλλόντως. — *διότι* ὅτι. — *εὕρισκω* ἐὼν — *δοκέω*, τὸ ἀ' δηλοῖ τὸ πραγματικόν, τὸ β' τὴν εἰκασίαν. — *δ' ὧν* ὅμως. — *ὅτι μὴ* πλήν, ἐκτός. — *Ἰσότη* = *Ἔστιά*. — *αἰεὶ* *κοτε* ἀνέκαθεν. — *τῶν δέ... θεῶν... οὔτοι δέ* = *οὔτοι δέ οἱ θεοί, τῶν (= ὧν) τὰ οὐνόματά φασι (οἱ Αἰγ.) οὐ γινώσκειν.* — *οὐδαμοί* (= ἄττ. *οὐδένες*) οὐδὲν ἔθνος. — *ἐκτινται* = *κέκτινται*. — *νομίζουσι οὐδ' ἤρωσι οὐδὲν* δὲν ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ λατρεύουν τοὺς ἥρωας· κυρ. : δὲν ἔχουν καμμίαν νόμιμον τιμὴν διὰ τοὺς ἥρωας.

Κεφ. 52. *ἔθνον πάντα* = *ἔθνον πάσας τὰς θυσίας*. — *Δαδώνη*, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἡπείρου, περίφημος διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Διός. — *ἐπωνυμίην ποιεῦμαι* *τινι* δίδω ἐπωνυμίαν εἰς τινα. — *οὔ...κω* = *οὔπω*. — *ἀκηκόεσαν*, δηλ. τοιοῦτό τι. — *κόσμῳ* ἐν τάξει. — *θεοὺς* — *θέντες*, κατὰ ταῦτα ὁ Ἡρόδ. παράγει τὴν λ. *θεὸς* ἐκ τῆς ῥίζης τίνος ῥ. ; — *τὰ πάντα πράγματα* τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν. — *νομή* διαίρεσις, διανομή, μέρος. — *ἔχω* κυβερνῶ. — *χρησιγηράζομαι* ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον. — *νενόμισται* θεωρεῖται. — *εἰ ἀνέλωνται* ἂν ἔπρεπε νὰ δεχθοῦν.

Κεφ. 53. *ἐνθεν* πόθεν. — *εἶδος* μορφή. — *ἠπιστάτο* = ἄττ. *ἠπίσαντο*. — *μέχρι οὔ* (= *μέχρι*) *πρώην τε καὶ χθὲς* ἕως χθὲς καὶ προχθὲς. — *ὡς εἰπεῖν λόγῳ*, τὸ ἀπαρμφ. ἀπολύτως: ἵνα εἴπω οὔτω. — *Ἡσίδοτος*, ἐπικός ποιητὴς ἕξ Ἀσκήρης τῆς Βοιωτίας (750—700 π. Χ.). Τὰ ἐπισημότερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ἡ «*Θεογονία*» καὶ τὰ «*Ἔργα καὶ ἡμέραι*». — *μεν πρεσβυτέρους* = *πρεσβυτέρους μεν* (= ἄττ. *μου*). — *ποιῶ* σι-

χουργῶ.—**θεογονίη**, ἔδῶ (ὄχι: ὕμνος, προσευχή, ὡς ἐν κεφ. 132 τοῦ I βιβλ., ἀλλά): γενεαλογία (ἱστορία) τῶν θεῶν.—**διαιρῶ** μοιράζω.—**σημαίνω** περιγράφω.—**οἱ πρότερον ποιηταί..**—**οἱ ποιηταί, οἱ λεγόμενοι γενέσθαι πρότερον τούτων τῶν ἀνδρῶν...** νοοῦνται οἱ ποιηταί Ὁρφεύς, Μουσαῖος, Λίνος κ. ἄ.—**ἔμοιγε δοκέειν**, τὸ ἀπαρμφ. ἀπολύτως: κατὰ τὴν γνώμην μου τοῦλάχιστον.—**τὰ μὲν πρῶτα**, δηλ. τὰ ἔξιστορηθέντα ἐν κεφ. 52.—**τὰ ἔχοντα ἔς** τὰ ἀναφερόμενα εἰς.

2. Ἔορται καὶ πανηγύρεις τῶν Αἰγυπτίων.

Κεφ. 58. **πανηγύριος** = ἄτι. **πανηγύρεις**.—**προσαγωγή** προσέλευσις (εἰς ναόν).—**τευ**=ἄτι. **τινος** πολλὸς **τις** χρόνος παρὰ πολὺς χρόνος, πολὺ μακρὸς χρόνος.

Κεφ. 59. **Βούβαστις** πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ΝΑ. τοῦ σημερινοῦ Ζαγαζίκ: βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου ἐν σελ. IV.—**τῆ Ἀρτέμιδι** πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος: αὕτη ἡ θεὰ ἐτιμᾶτο παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ὑπὸ τὸ ὄνομα **Βαστί**: ὀνομαστὸν ἱερὸν αὐτῆς ὑπῆρχεν ἐν Βουβάστει.—**δεύτερα** δεύτερον.—**τῆ Ἴσι** = ἄτι. **τῆ Ἴσιδι** ἢ Ἴσις ἦτο αἰγυπτία θεὰ, σύζυγος τοῦ μεγίστου θεοῦ τῶν Αἰγυπτίων Ὁσίριδος (τοῦ ταυτιζομένου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν Διόνυσον) ἢ Ἴσις παριστάνεται συνήθως εἰς ἀγαλμάτια καθημένη καὶ κρατοῦσα ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς τὸν υἱὸν τῆς Ὁρον (βλ. εἰκ. ἐν σελ. V).—**Σάις** πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου.—**τῆ Ἀθηναίη**, οἱ Αἰγύπτιοι ἐτίμων τὴν Ἀθηναῖαν ὑπὸ τὸ ὄνομα **Νηΐθ**.—**Ἡλίου πόλιν** (= **Ἡλιούπολιν**) **τῷ Ἡλίῳ** (δηλ. **τῷ Ῥά**), βλ. κεφ. 3.—**Βουτώ** πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου.—**τῆ Δητοῖ**, δηλ. τῆ αἰγυπτία θεᾶ **Μούτ**.—**Πάπρημις** πόλις ἐν τῷ Δέλτα τοῦ Νείλου.—**τῷ Ἀρεΐ**, πιθανῶς τῷ αἰγυπτίῳ θεῷ **Σήθ**.

Κεφ. 60. **νυν** = **τοίνυν**.—**κομίζομαι** πλέω.—**ἅμα ἄνδρες γυναιξί** = **ἄνδρες ἅμα γυναιξί**.—**πολλόν τι** = ; (βλ. κεφ. 58 «**πολλὸς τις**»).—**βάρι** = ἄτι. **βάριδι βᾶρις** πλοῖον μὲ πυθμένα εὐρύν.—**κρόταλον** κροτοῦν ὄργανον, ἀποτελούμενον ἐκ δύο τεμαχίων ξύλου ἢ μετάλλου διὰ τῶν δακτύλων τοῦ κρατοῦντος συγκρουομένων: ἐχρησίμευεν εἰς τήρησιν τοῦ ἑυθυμοῦ

εἰς ὀρχήσεις καὶ τελετάς.—*γίνομαι κατὰ* φθάνω εἰς.—*ἐγχερίμπτω* πλησιάζω.—*τωθάζω* περιγελῶ, σκώπτω.—*δρατάζω* = ἄττ. *εορτάζω*.—*ἀνάγω θυσίαν* προσφέρω θυσίαν.—*ἀναισιμῶ (-ῶ)* = ἄττ. *ἀναλίσκω*.—*πλέων* = ἄττ. *πλείων*.—*ὅτι* (περιληπτικ.) *ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι* ὅσοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὑπάρχουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες.—*καὶ ἐς, ὃ καὶ ἐδῶ*: περίπου.—*ταύτη* ἔκει.

Κεφ. 61. *Βουσίρι* = ἄττ. *Βουσίριδι*.—*ἀνάγουσι ὀρτήν τήνδε* = *ορτάζουσι ᾧδε*.—*κοιλία* τὰ ἔντερα.—*ἐκείνην* = *ἐκείνου τοῦ βοός*.—*ἐξ ὧν εἶλον*, τιμήσις = *ἐξεῖλον* (γνωμκ. ἀόρ.) *ὧν ἐξαιρῶ* ἐκβάλλω περὶ τοῦ ὧν μετὰ γνωμκ. ἀόρ. βλ. I, κεφ. 132 «*ἔθηκε ὧν*».—*σπλάγχνα* τὰ ἐντόσθια, μάλιστα τὰ εὐγενέστερα αὐτῶν, ἢ καρδιά, οἱ πνεύμονες, τὸ ἥπαρ, οἱ νεφροί.—*πιμελή* τὸ πάχος, τὸ ξύγκι.—*ἀποτάμνω* = ἄττ. *ἀποτέμνω*.—*τὴν ὀσφὺν ἀκρην* τὸ ἄκρον τῆς ὀσφύος.—*σμέρνα* ῥητινώδες κόμμι ἀραβικοῦ τινος δένδρου (ἴσως εἶδους ἀκακίας).—*θυμιάματα* ἀρώματα, μπαχαρικά.—*καταγίζω* = ἄττ. *καθαγίζω* καίω.—*τὰ ἱερά* = ἄττ. *τὰ ἱερά* τὸ ἱερεῖον, τὸ θῦμα.—*τυπιομαι* «*χτυπιοῦμαι*», *χτυπῶ* τὸ στήθός μου (ἐκ θλίψεως).—*κάρτα* = ἄττ. *πάνυ, μάλα*.—*τῷ (= ἄττ. ῶ)* διὰ τίνα (θεόν), πρὸς τιμὴν τίνος θεοῦ.—*οὐ μοι ὀσιόν ἐστι λέγειν*, ὁ Ἡρόδ. ὑπονοεῖ τὸν θεὸν Ὅσιριν τοῦτον φρονεθέντα κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν παράδοσιν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Σήθ ἐθρήνουν *χτυπῶντες τὰ στήθη των οἱ συνερχόμενοι ἐν Βουσίριδι*. Ἀποφεύγει δὲ ὁ Ἡρόδ. ν' ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ἀπὸ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν: προβλ. καὶ κεφ. 86.—*ἀποτύπτομαί* = *παύομαι τυπτόμενος*.—*δαίς, δαιτὸς* φαγητόν, εὐωχία *δαῖτα προτιθέεται* (= ἄττ. *προτίθενται*) θέτουν ἐμπρός των πρὸς φαγητόν (διὰ νὰ φάγουν).—*τῶν ἱεῶν ἐλίποντο* ὅσα ἐκ τοῦ ἱερείου ἀφῆκαν δι' ἑαυτούς, ἐκράτησαν (δηλ.!).

Κεφ. 62. *συλληχθέωσι* = ἄττ. *συλληγῶσι*.—*τῆσι θυσίησι* διὰ τὰς θυσίας, διὰ νὰ θυσιάσουν (ἔκει).—*ἐν τινι νυκτι* κατὰ τίνα (ὠρισμένην) νύκτα.—*δῶμα* οἰκία.—*ἐμβάφιον* μικρὸν ἄγγειον, δοχεῖον.—*ἐμπλεος, α, ον* = ἄττ. *ἐμπλεως, ων* πλήρης.—*ἄλς, ἀλὸς* ἄλας.—*ἐπιπολῆς* (ἐπίρο.) εἰς τὴν ἐπιφά-

νειαν. — *ἐλλύχιον* θρουαλλίς, φυτῆλι. — *παννύχιος* καθ' ὄλην τὴν νύκτα, ὀλονύκτιος. — *κέεται* = ἄττ. *κεῖται* ἔχει δοθῆ. — *λυχνοκαῖη* = ἄττ. *λυχνοκαῖα*. — *φυλάσσω* περιμένω. — *Σάϊ* = ἄττ. *Σάϊδι*. — *καίεται*, ὑποκμ: τὰ *λύχνα*.

Κεφ. 63. *ἐς δὲ Ἥλιον πόλιν καὶ Βουτοῦν*, συναπτόν τῷ *φοιτούντες*. — *ἐπιτελῶ* τελῶ θρησκευτικὸν καθήκον. *ἐπ. θυσίας* προσφέρω θυσίας. — *Παπρήμι* = ἄττ. *Παπρήμιδι*. — *ἰρὰ* ἱεροπραξίαι. — *κατὰ περ*; (I, κεφ. 131). — *τῇ ἄλλῃ* =; (II, κεφ. 36). — *εὗτ' ἂν* = ἄττ. *ὅταν*. — *καταφερῆς* φερόμενος πρὸς τὰ κάτω ὁ ἥλιος γίνεται *καταφερῆς* ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν δύσιν. — *ἰρέων* = ἄττ. *ἰερέων*. — *πεπονέαται* = ἄττ. *πεπόννηται* *πεπόννημαι*, προκμ. μὲ σημ. ἐνεστ.: καταγίνομαι, ἀσχολοῦμαι *πεπόννηται περὶ τῶγαλμα*, ἐννοεῖται ἡ προετοιμασία διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐξαγωγήν τοῦ ἀγάλματος. — *ξύλου κορύνῃ* ξύλινον ῥόπαλον. — *εὐχολῆ* προσευχή· *εὐχολῆν ἐπιτελέω* προσεύχομαι. — *πλεῦνες* = ἄττ. *πλείους*. — *ἐπὶ τὰ ἕτερα* εἰς τὸ ἄλλο (εἰς τὸ ἀπέναντι) μέρος. — *ἀλέες* = ἄττ. *ἀθρόοι* συγκεντρωμένοι. — *νηὸς* = ἄττ. *νεὸς* (ναός). — *προεκκομίζουσι*, δηλ. *οἱ ὀλιγοὶ ἰρέες*· *προεκκομίζω* ἐξάγω (ἐκβάλλω) πρότερον. — *τετράκυκλος* τετράτροχος. — *ἐνεὸν* = ἄττ. *ἐνόν*. — *οἱ δέ*, δηλ. *οἱ δὲ πολλοὶ αὐτῶν*. — *οἱ εὐχωλιμαῖοι* = *οἱ εὐχολῆς ἐπιτελέοντες*. — *τιμωρῶ τινι* βοηθῶ τινά. — *αὐτούς*, δηλ. *τοὺς πολλοὺς τῶν ἰρέων*. — *ἀλεξομένους*, μετχ. ἐνδκτ. *ἀλέξομαι* ὑπερασπίζω τὸν ἑαυτὸν μου. — *συναράσσω* συντρίβω, σπάζω. — *τρῶμα* = ἄττ. *τραῦμα*.

Κεφ. 64. *ἐκ τοῦδε ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν*. — *νομίζω* τι παραδέχομαί τι ὡς συνήθειαν ἢ ἔθιμον, εἰσάγω τι. — *οἰκέειν* (προκ.), ἐκ τοῦ *φασί*. — *τὴν μητέρα*, μήτηρ τοῦ Ἄρεως (Σήθ;) ἦτο ἡ θεὰ Μοῦτ (κεφ. 59). — *ἀπότροφος γίνομαι* ἀνατρέφομαι μακράν, ἐν τῇ ξένη. — *ἐξανδρωμένον* = ἄττ. *ἐξηνδρωμένον* *ἐξανδρῶμαι* φθάνω εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν, γίνομαι ἀνήρ. — *πρόπολος* ὑπηρέτης (ναοῦ). — *οἷα οὐκ ὀπωπίας* = ἄτε οὐχ ἔορακότας. — *περιορῶ* (μετ' ἀπαρμφ.) ἀφίνω νά. — *παρέρχομαι* εἰσέρχομαι. — *ἀπερύκω* ἐμποδίζω. — *τὸν δὲ* = *τοῦτον δέ*. — *τραχέως περιέπω τινὰ* κάκομεταχειρίζομαι, δέρω τινά. — *ἀπό*

τούτου ἀπὸ ταύτην τὴν αἰτίαν.—τῷ "Αρειὶ πρὸς τιμὴν τοῦ "Αρεως.—πληγὴ κτύπημα· ἐδῶ : μάχη διὰ ῥοπαλῶν.

3. Δίαιτα καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

Κεφ. 77. ἡ σπειρομένη Αἴγυπτος τὸ καλλιεργούμενον μέρος τῆς Αἰγύπτου· νοεῖται ἡ ἄνω Αἴγυπτος.—μνήμη τὸ μνημονικόν.—ἀνθρώπων πάντων μάλιστα=; (I, 135 «ἐκ πάντων» — «ἀνδρῶν μάλιστα»).—ἐπασκῶ ἄσκῶ, γυμνάζω.—μακρῶ, ἐπιτείνει τὸ ὑπερθκ. λογιώτατοι (πρβλ. I, 135 «μακρῶ ἀρίστους»). λογιώτατοι τῶν (=ἄττ. ὦν)=λογιώτατοι πάντων, ὦν.—ἀπικνέομαι ἐς διάπειράν τινος δοκιμάζω τινά.—ζῶη=ἄττ. ζωή· τρόπος ζῆσης δίαιτα.—διαχρέωνται (=ἄττ. διαχρῶνται)=χρῶνται.—συρμαῖζω καθαρίζομαι.—μηνὸς ἐκάστου, γνκ. χρονκ.—θηρῶμαι ἐπιζητῶ, ἐπιδιδῶκω.—τῶν τρεφόντων, αὐτοὺς (δηλ. τοὺς ἀνθρ.).—καὶ ἄλλως καὶ ἔκτος τούτου (ἔκτος δηλ. τοῦ ὅτι φροντίζουν νὰ διατηροῦν τὴν ὑγείαν των διὰ διαίτης).—ὕγιηρης ὑγιής.—τῶν ὠρέων = ἄττ. τῶν ὠρῶν (τοῦ ἔτους).—δοκέειν ἐμοί=; (κεφ. 53 «ἔμοιγε δοκέειν»).—μεταλλάσσω, ἀμτβτ.: ὑφίσταμαι μεταβολήν, μεταβάλλομαι.—γίνονται ἐν προέρχονται ἐκ.—τῶν τε ἄλλων... καὶ ὠρέων, ἐκ τοῦ : ἐν τῇσι μεταβολῇσι.

ὄλυραι = ζεῖαι (βλ. κεφ. 36). — κυλλήσις, αἰτ. πληθ. ὄνομαστ. ἑνκ.: ἡ κυλλῆσις.—αὐαίνω (ἀόρ. ἠύηνα) ξηραίνω.—τεταριχευμένους, καὶ εἰς τοῦτο ἀνήκει τό : ὠμούς σιτέονται· ἐξ ἄλμης τεταριχευμένοι παστωμένοι εἰς τὴν ἄλμην.—ὄρνις (ὄ) πτηνόν.—σφι παρ' αὐτοῖς.—ἐστὶ ἐχόμενα = ἔχεται· ἔχομαί τινος ἀνήκω εἰς τινά.—χωρὶς ἢ πλην.—ὀκόσοι, ἐτέθη κατὰ τὸ γένος τῶν ὀρνίθων-ἰχθύων καὶ ὄχι κατὰ τὸ γένος τοῦ : τὰ ἐχόμενα.—ἀποδεδέχεται = ἄττ. ἀποδεδεγμένοι εἰσι· ἔχουν ἀναγνωρισθῆ, θεωροῦνται.—τοὺς λοιπούς, ἐπαναλαμβάνει τὸ ἄλλα δι' ἄλλου γένους.—ὀπτὸς = ; (I, 133). — ἐφθὸς βραστός.

Κεφ. 78. συνουσία συναναστροφὴ, συμπόσιον.—εὐδαίμων=; (I, 196).—ἐπεὰν= ἄττ. ἐπάν.—ἀπὸ δεῖπνον γίνομαι τελειώνω τὸ δεῖπνον.—(ἡ) σορὸς θήκη, φέρετρον.—ξύλι-

νον (=ξύλου) πεποιημένον=ξύλινον.—μεμιμημένον, προκμ. ἐν πηθκ. σημασία τοῦ μιμοῦμαι γραφῆ καὶ ἔργω διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς κατασκευῆς· μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γρ. καὶ ἔργω, κατ' ἔννοιαν: κατασκευασμένον καὶ ζωγραφημένον ὄλος ὅμοιον (πρὸς πραγματικὸν νεκρόν).—ὄσον τε (=ἀττ. ὄσον) περίπου.—ὄρέων = ἀττ. ὄρων.—τέρπευ = ἀττ. τέρπου.—παρὰ τὰ εἰς τὰ.

Κεφ. 80. ἐπικιῶμαι κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι.—συμφέρομαι τινι συμφωνῶ μέ τινα.—τόδε, αἰτ. τοῦ κατὰ τι.—εἶκω τινὶ τῆς ὁδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸ τίνος.—ἐκτρέπομαι (=ἀττ. ἐκτρέπομαι) τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος.—ἐπιούσι ὅταν πλησιάζουν (οἱ πρεσβύτεροι).—ἐξ ἔδρης ὑπανιστέαται (=ἀττ. ὑπανίστανται) ἐγείρονται ἐκ τῆς θέσεώς των.—ἄλλοισι οὐδαμοῖσι=οὐδενὶ ἄλλω (λαῶ τῶν Ἑλλήνων).—προσαγορεύω=; (I, 134).—καθήμι καταβιβάζω.

Κεφ. 81. ἐνδέδυνα εἶμαι ἐνδεδυμένος, φορῶ.—κιθῶν= ἀττ.; (I, 195).—θυσανωτὸς μὲ θυσάνους (κρόσσια).—καλασίρις, αἰτ. πληθ.: ὄνομαστ. ἑνικ. καλάσιρις.—εἰρίνεος =; (I, 195).—ἐπαναβληθὸν ῥιχτά, ῥιμμένα ἐπάνω.—οὐ... ἐσφέρεται εἰρίνεα δὲν εἰσάγεται μάλλινον πρᾶγμα· ὅθεν οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς ἐφόρουν μόνον λινᾶ ἐνδύματα καὶ μάλιστα πάντοτε νεόπλυτα.

Κεφ. 82—83. Αἰγυπτίοισι, δτκ. ποιητκ. αἰτίου.—μεῖς (= ἀττ. μῆν), δηλ. ἕκαστος.—θεῶν ὅτευ (=ότου) ἐστὶ τίνος θεοῦ εἶναι.—τῆ = ἀττ. ἧ.—ἐγκυρῶ = ἐντυγχάνω.—τῆ ἕκαστος ἡμέρη γενόμενος ὀτέοισι (=ἀττ. οἷσισι) ἐγκυρῆσει τί θὰ συμβῆ εἰς ἕκαστον γεννηθέντα κατὰ τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἡμέραν.—γίνομαι ἐν ποιήσι ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν ποίησιν.—τέρας σημεῖον σπάνιον, ἀσύνηθες φαινόμενον, μετέωρον, θαῦμα.—σφι, δτκ. ποιητκ. αἰτίου.—γράφομαι σημειῶνω.—φυλάσσω τῶποβαῖνον (=τὸ ἀποβαῖνον) περιμένω τὴν ἔκβασιν.—ἀποβαίνω κατὰ τωυτό ἔχω τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα.—μαντικῆ ὧδε διακέσται τὰ περὶ μαντικῆς εἶναι τοιαῦτα.—πρόσ-

κείται ἀπόκειται, ἀνήκει. — *μετεξέτεροι* = ; (κεφ. 36). — *καὶ γὰρ ὅθεν*. — *Ἡρακλέος*, δηλ. τοῦ αἰγυπτίου θεοῦ *Χωνσοῦ*, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ Ἄμμωνος. — *αὐτόθι*, δηλ. ἐν Αἰγύπτῳ. — *Ἀπόλλωνος*, δηλ. τοῦ αἰγυπτίου θεοῦ Ὠρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὄσιριδος καὶ τῆς Ἴσιδος. — *Ἀθηναίης*, *Ἀρτέμιδος*, *Ἄρεος*, περὶ τούτων βλ. κεφ. 59. — *Διός*, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Δία ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων Ἄμμωνα. — *τὸ* = ἄττ. ὄ. — *ἐν τιμῇ ἄγονται* = ; (I, 135). — *Δητοῦς ἐν Βουτοῦ*, βλ. κεφ. 59. — *μαντηλή* τρόπος τοῦ μαντεύεσθαι. — *κατὰ τὸ αὐτὸ ἐστᾶσι εἶναι ὅμοιοι*.

Κεφ. 84. *κατὰ τὰδε δέδασται* (τοῦ *δαίωμα*) εἶναι διηρημένη ὡς ἐξῆς. — *πλέος* (= ἄττ. *πλέως*) πλήρης, γεμάτος· οὐδ. πληθ. *πλέα*. — *νηδὺς κοιλία*.

Κεφ. 85. (*τὸ*) *οἰκίον*, κατὰ πληθ. πάντοτε: (*τὰ*) *οἰκία* οἰκία, οἰκογένεια *τοῖσι* (= ἄττ. *οἷς*) *ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰκίων* εἰς ὅποιαν οἰκογένειαν ἀποθάνη. — *τοῦ* (= *οὔ*) *καὶ λόγος τις (ἂν) ἧ* ἔχων κάποιαν ὑπόληψιν, ὅπως οὖν σημαντικός. — *τὸ θῆλυ γένος αἱ γυναῖκες*. — *κατ' ὧν ἐπλάσατο*, τιῆσις: *κατεπλάσατο* (γνωμκ. ἄορ.) *ὧν καταπλάσσομαι τὴν κεφαλὴν ἐπιχρίω* (ἀλείφω) *τὴν ἰδίαν μου κεφαλὴν ὧν*, ἐδῶ: ὄντως, πράγματι. — *λιποῦσαι*, δηλ. *αἱ θήλεια*, ὅπερ νοητέον ἐκ τοῦ: *τὸ θῆλυ γένος*. — *στρωφῶμαι* περιφέρωμαι. — *τύπτομαι* «χτυπιοῦμαι», κτυπῶ τὸ στήθος μου (ἐκ θλίψεως). — *ὁ προσήκων* ὁ συγγενής. — *ἐτέρωθεν* ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. — *οἱ ἄνδρες*, δηλ. *τύπτονται*. — *οὕτω*, τοῦτο ἐξαίρει τὴν ἀπόδοσιν: τότε. — *κομίζουσι*, δηλ. τὸν νεκρόν.

Κεφ. 86. *ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατατετάχεται* (= ἄττ. *κατατεταγμένοι εἰσὶ*) δι' αὐτὸ τοῦτο εἶναι διωρισμένοι. — *παράδειγμα* ὑπόδειγμα. — *τῇ γραφῇ μεμιμημένα* = ; (βλ. κεφ. 78). — *τὴν σπουδαιοτάτην . . . εἶναι, τοῦ* (= *τούτου, τοῦ*) . . . *τὸ ὄνομα* . . . λέγουν ὅτι ὁ πολυπλοκώτατος (δαπανηρότατος) τρόπος ταριχεύσεως εἶναι ὁ τρόπος τῆς ταριχεύσεως ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα . . . ὑπονοεῖ τὸν Ὄσιριν, τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων, περὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἡ ἐξῆς παράδοσις: ὁ Σήθ, τὸ

πνεῦμα τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ κακοῦ, ἐφρόνευσε τὸν ἀδελφόν του Ὅσιριν, ἔτεμάχισε τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἔρριψεν εἰς τὸν Νεῖλον ἢ Ἴσις, ἡ σύζυγός του, συνέλεξε τὰ τεμάχια καὶ ἀποκατέστησεν ἀκέραιον τὸ σῶμα τοῦ Ὅσιρίδος, ὅπερ ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ταριχευθὲν σῶμα (ἡ πρώτη μουμία).— *ποιεῦμαι* νομίζω, θεωρῶ.— *εὐτελής* εὐθηνός.— *κατὰ ἦντινα*, δηλ. *ταρίχευσιν*.— *οἱ μὲν*, δηλ. *οἱ κομίσαντες τὸν νεκρόν*.— *ἐκποδῶν ἀπαλλάσσομαι* ἀπέρχομαι.— *μισθῶ ὁμολογῶ* συμφωνῶ διὰ τὸν μισθόν.— *οἱ δέ*, δηλ. *οἱ ταριχευταί*.— *τὰ σπουδαιότατα*—*κατὰ τὴν σπουδαιοτάτην ταρίχευσιν*.

σκολιὸς κυρτός, στραβός.— *μυξωτῆρες* ῥώθωνες.— *τὰ μὲν... τὰ δέ...* μέρος μὲν... μέρος δέ...— *μετὰ δέ*—; (I, 178).— *παρασχίζω παρὰ τὴν λαπάρην* σχίζω κατὰ μήκος τὴν λαπάρην *λαπάρα* δὲ τὸ μαλακὸν μέρος τοῦ σώματος τὸ μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τοῦ ἰσχίου.— *ἐξ ὧν εἶλον*—*ἐξεῖλον* (γνωμικ. ἀόρ.) *ὧν ἐξαιρῶ* ἐκβάλλω *ὧν*, περὶ τούτου μετὰ γνωμικ. ἀόρ. βλ. I, κεφ. 132 «*ἔθηκε ὧν*».— *κοιλίη* ἐντόσθια.— *αὐτήν*, δηλ. *τὴν κοιλίην* (ἐδῶ ὁμως ὄχι: τὰ ἐντόσθια, ἀλλά: τὴν κοιλίαν, τὸ κοίλωμα δηλ. τῆς κοιλίας, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐξαχθῆ τὰ ἐντόσθια).— *διηθέω* ἐκπλύνω.— *θυμῆματα*—; (κεφ. 61).— *τὴν νηδὺν* τὴν κοιλίαν (τὴν ἄνευ τῶν ἐντοσθίων).— *πλήσαντες*, τοῦ *πίμπλημι* (*τί τινος*) γεμίζω τι μέ τι.— *σμήρνα* ῥητινώδες κόμμα ἀραβικοῦ τινος δένδρου (ἴσως εἶδους ἀκακίας).— *ἀκήρατος* ἀμόλυντος, καθαρός.— *κασία* ἄρωμά τι κομιζόμενον ἐκ τῆς Ἀραβίας.— *ταριχεύουσι*, δηλ. τὸν νεκρόν.— *λίτρον*—*νίτρον* νιτρικὸν κάλιον.— *κρύπτω* φυλάττω.— *πλεῦνας* (= ἄττ. *πλειόνας*), δηλ. *ἡμέρας*.— *κατειλίσσω* (= ἄττ. *καθελίσσω*) τυλίσσω.— *βύσσινος* κατεσκευασμένος ἐκ βύσσου (λεπτοῦ ὑποκιτρινοῦ λίνου).— *τελαμῶν* λουρίον.— *ὑποχρίοντες*, δηλ. *τελαμῶνας*.— *τὰ πολλὰ* πολλάκις.— *ἐνθεῦτεν* (= ἄττ. *ἐντεῦθεν*), χρονκ.— *μιν* = *αὐτὸν* (δηλ. τὸν νεκρόν).— *τύπος* θήκη.— *ξύλινον τύπον ἀνθρ.*, βλ. εἰκ. ἐν σελ. VII.— *ἐσεργνῦσι* (= ἄττ. *ἐσεργνύασι*), δηλ. ἐς *ξύλινον τύπον ἐσεργνυμι* ἐγκλείω.— *θησαυρίζω* ἀποθέτω, τοποθετῶ.— *θηκαῖος* ὁμοίος θήκη ἢ σαροκοφάγῳ *οἶκημα* *θηκαῖον* τάφος.— *τοὺς τὰ πολυτελέστατα* = *τοὺς κατὰ τὸν πολυτελέστατον* (δαπανηρότατον) *τρόπον ταριχευομένους*.

Κεφ. 87. *τοὺς τὰ μέσα βουλομένους* δι' ἐκείνους τοῦ θε-
λου τὸν μέσον τρόπον τῆς ταριχεύσεως.—*σκευάζουσι*, δηλ.
τοὺς νεκρούς.—*ἐπεὰν τοὺς κλυσιτήρας πλήσωνται* ἀπ' οὗ γε-
μίσουν τοὺς κλυσιτήρας τῶν *κλυστήρ* ὄργανον, δι' οὗ ἐμβάλλε-
ται ὕγρον εἰς τὴν κοιλίαν.—*ἄλειφαρ* ἔλαιον.—*ἐν ὧν ἐπλησαν*
= *ἐνέπλησαν* (γνωμκ. ἀόρ.) ὧν.—*ταριχεύουσι*, δηλ. *λίτρω*.—
τὰς προκειμένας ἡμέρας κατὰ τὸν ὠρισμένον ἀριθμὸν τῶν
(ἑβδομήκοντα) ἡμερῶν.—*ἐξιεῖσι*=ἀττ. *ἐξιᾶσι* τοῦ *ἐξίημι*.—
κεδρή ἔλαιον (ἐκ κέδρου).—*ἐσήκαν*, τοῦ *ἐσίημι* εἰσάγω.—
νηδύς, ἔδω: στόμαχος.—*κατατήκω* διαλύω ὁ πρkm. *κατατέ-
τηκα* ἐν πθκ. σημασίᾳ.—*καὶ δὴ* ὥστε.—*ἀπ' ὧν ἔδωκαν*=;
(πρβλ. ἀνωτέρω «*ἐν ὧν ἐπλησαν*».)—*οὐδὲν ἔτι πρηγματευ-
θέντες* χωρὶς νὰ κάμουν ἄλλο τι περισσότερον.

Κεφ. 88. *ἡ τρίτη ταρίχευσις* ὁ τρίτος τρόπος τῆς ταρι-
χεύσεως.—*οἱ τοῖς χρήμασι ἀσθενέστεροι* οἱ πτωχότεροι.—*συρ-
μαίη* (-αία), καθαριστικὸν ὕγρον.—*ἀπ' ὧν ἔδωκαν*, δηλ. τὸν
νεκρὸν εἰς τοὺς συγγενεῖς του.—*ἀποφέρεσθαι* διὰ νὰ τὸν
πάρουν.

Κεφ. 90. *ὅς ἂν...φαίνεται* ἐὰν (ὁσάκις) εὐρίσκειται τις.—
ὁμοίως ἐπίσης, ἀδιακρίτως.—*κατ' ἣν ἂν πόλιν ἐξενειχθῆ*
(=ἀττ. *ἐξενεχθῆ*), *τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστί...* οἱ κάτοικοι
τῆς πόλεως, εἰς τὰ περιχώρα τῆς ὁποίας ἐρρίφθη, πάντως ὀφεί-
λουν.—*περιστέλλω* ἐνδύω, καλύπτω.—*τοῦ Νείλου*, οἱ Αἰγύπτιοι
ἐλάτρευον τὸν Νεῖλον ὡς θεόν.—*χειραπτάζω* πιάνω μὲ τὰς χεῖράς
μου.—*ἄτε πλέον τι ἢ ἀνθρώπου νεκρὸν* ὡς ἐὰν οὗτος ἦτο
πλέον τι παρὰ νεκρὸς ἀνθρώπου.

Κεφ. 92. *ταῦτα πάντα... νομίζουσι* αὐτὰ ὅλα τὰ ἔθιμα
ἔχουν.—*οἱ κατύπερθε* (ὑπεράνω) *τῶν ἐλέων* (δηλ. τοῦ Νείλου)
οἰκέοντες = οἱ *περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον οἰκέουσι*
(κεφ. 77).—*κατοικημένοι*=*οἰκέοντες*.—*οἱ ἐν τοῖσι ἔλεσι...*,
δηλ. οἱ ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ οἰκοῦντες.—*καὶ τὰ ἄλλα καὶ καὶ*
τοῦτο ἀκόμη (τὸ ἔθιμον) μεταξὺ ἄλλων, ὅτι...—*γυναικὶ μὴ*
συνοικεῖ ἔχει ὡς σύζυγον μίαν (μόνον) γυναῖκα.—*κατά περ*
=; (I, 131).

Ἄταρ ἀλλά, δέ.—*πρὸς εὐτελείην* ὡς πρὸς τὴν ἐξοικονόμησιν.—*σφι*, δτι. ποιητικ. αἰτίου.—*πελαγίζω*, ἐπὶ τόπων: κατακλύζομαι ὑπὸ τοῦ ὕδατος.—*τὰ... καλέουσι λωτόν*, ὁ λωτός οὗτος καὶ σήμερον εὐρίσκεται ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, ἰδίως ἐν τῇ κάτω, καὶ χρησιμεύει καὶ σήμερον ἀκόμη ὡς τροφή.—*τὸ ἐκ τοῦ μέσου* τὸ ἐξέχον ἐκ τοῦ μέσου, τὴν καρδιά.—*ἡ μήκων* ἡ παπαροῦνα.—*ἐμφερῆς* ὁμοιος.—*πίσσω* (ἀόρ. *ἐπίσσα*) κοπανίζω—*ἐγγλύσσει ἐπιεικῶς* εἶναι ἀρκετὰ γλυκεῖα.—*ἐδὸν στρογγύλον*, ἀντί: *ἐοῦσα στρογγύλη*.—*μέγαθος*, αἰτ. τοῦ κατά τι.—*κατὰ μῆλον* ὡς μῆλον.—*ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρινεα...*, δηλ. ὁ Αἰγυπτιακὸς κύαμος, ἄλλο εἶδος λωτοῦ· τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ λωτοῦ δὲν εὐρίσκεται πλέον ἐν Αἰγύπτῳ· ἦτο ὁμοῦς ἄλλοτε σύνθηες εἰς τοὺς Αἰγυπτ. καὶ γνωστόν διότι φαίνεται γεγλυμμένον εἰς πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖά των· βλ. εἰκ. ἐν σελ. VIII.—*κάλυξ* βλάστημα, στέλεχος (καὶ ὄχι: ἡ θήκη ἢ περικλείουσα τὸ ἄνθος, μπουμποῦκι).—*ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένη ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται* τούτων ὁ καρπὸς δὲν γίνεται εἰς τὸ κυρίως στέλεχος, ἀλλ' εἰς ἄλλο, τὸ ὁποῖον φυτρώνει ἀπὸ τὴν ῥίζαν πλησίον ἐείναι.—*κηρίον* κηρήθρα.—*ιδέην*, αἰτ. τοῦ κατά τι *ιδέη* μορφῆ, σχῆμα.—*ὁμοιότατον*, ἀντί: *ὁμοιότατος*.—*ἐν τούτῳ*, δηλ. τῷ καρπῷ.—*τρωκτὰ = τρωκτοὶ πυρῆνες*: *τρωκτὸς* φαγώσιμος *πυρῆν* κόκκος, κουκούτσι.—*ὅσον τε (= αἰτ. ὅσον) πυρῆν ἐλαίης* μεγέθους περίπου ἑνὸς πυρῆνος ἐλαίας.—*συχνὰ* πολλά: συναπτόν τῷ *τρωκτὰ*.—*ἀπαλὸς* νωπός.—*αὔρος* ξηρός.

βύβλος πάπυρος (φυτόν)· βλ. εἰκ. ἐν σελ. VIII.—*τὴν ἐπέτειον γινομένην* ἡ ὁποία καθ' ἕκαστον ἔτος φύεται (εἰς τὰ ἔτη).—*ἀνασπῶ* ἀνασύρω, ξεριζώνω.—*τράπω* = αἰτ. *τρέπω* χρησιμοποιοῦ.—*ἐς ἄλλο τι*, δηλ. πρὸς γραφὴν, πρὸς κατασκευὴν πλοίων, σχοινίων, ὑποδημάτων καὶ ἄλλων.—*ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν* ἕως ἕνα πῆχυν.—*κάρτα* = αἰτ. *πάνυ, μάλα* συναπτόν τῷ: *χρησιτῆ χρηστὸς* νόστιμος.—*διαφανῆς* (δηλ. *ἐκ πυρὸς*) πεπυρακτωμένος.—*πνίγω* ψήνω.—*οἱ δὲ τινες = τινὲς δέ*.—*ἐξέλωσι τὴν κοιλίην* = ; (πρὸβλ. κεφ. 86 «ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην πᾶσαν»).

Κεφ. 94. *ἀλειφαρ* = ; (κεφ. 87) — *οἱ περὶ τὰ ἔλεα οἰκόντες*, πρὸβλ. κεφ. 92 «οἱ δὲ δὴ ἐν τοῖσι ἔλεσι κατοικημένοι». — *ἀπὸ τῶν σιλικυπρίων τοῦ καρποῦ* = (τῷ γινομέ-

νφ) ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῶν σιλικυπρίων· τὸ φυτὸν τοῦτο—τὸ σιλικύπριον—εἶναι σήμερον γνωστὸν μὲ τὸ ὄνομα «ῥίκινος» ἢ «ῥίτσινο.» ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου παράγεται τὸ γνωστὸν καθαρτικόν, τὸ ῥετσινόλαδο.—*τῶν ποταμῶν*, νοοῦνται οἱ διάφοροι βραχίονες τοῦ Νεῖλου.—*ἐν Ἑλλησι* = *ἐν Ἑλλάδι*.—*κόπιω* κοπανίζω.—*ἀπιπῶ* στίβω.—*φρύγω* ξηροψήνω, φρυγανίζω.—*ἀφένω* διυλίζω ἢ «λαγαρίζω» διὰ βρασμοῦ.—*πίων*, *πίερα*, *πῖον* παχύς.—*τοῦ ἐλαίου*, δηλ. τοῦ ἐλαιολάδου.—*προσηγὲς τῷ λύχνῳ* κατάλληλον διὰ τὸν λύχνον.—*ὄδμη* = ἄττ. *ὄσμη* — *βαρέαν* = ἄττ.;

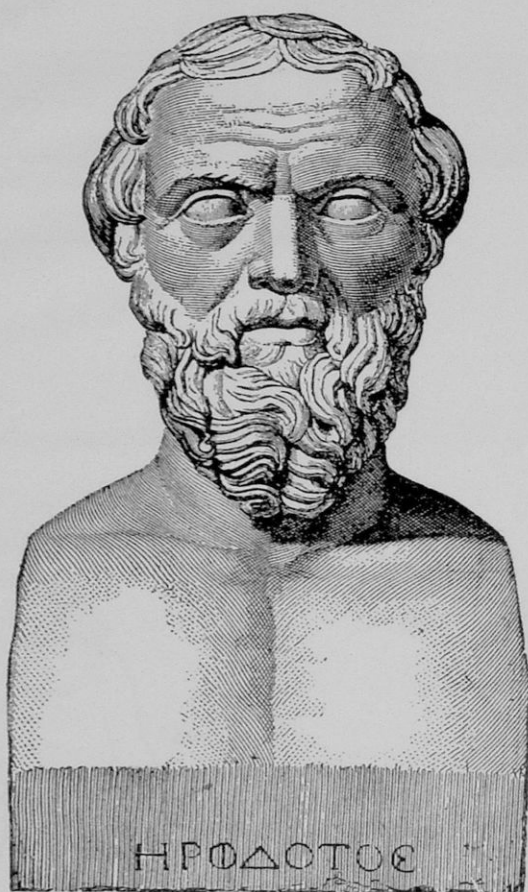
Κεφ. 95. *πρὸς τοὺς* κατὰ τῶν.—*σφι*, δικ. ποιητικοῦ αἰτίου.—*ἔστι μεμηχανημένα*, ἐν παθτικ. σημασίᾳ.—*οἱ τὰ ἄνω τῶν ἐλέων οἰκέοντες* = *οἱ κατύπερθε τῶν ἐλέων οἰκέοντες* (κεφ. 92).—*οἱ πύργοι*, ἐννοοῦνται τὰ πυργθειδῆ ἄνω μέρη (ἀνώγεια) τῶν οἰκιῶν τῶν Αἴγ.—*ὑψοῦ* ὑψηλά.—*ἀμφίβληστρον* δίκτυον. — *ἔκτεται* = *κέκτεται*.—*τάδε* = *τήνδε τὴν χρῆσιν* = ὧδε.—*ἐν τῇ κοίτῃ... περὶ ταύτην* = *περὶ τὴν κοίτην, ἐν ἧ* . . . — *κοίτη* κλίνη.—*ἐσδύομαι* (ἀόρ. *ἔσεδυν*) ἐμβαίνω.—*ἐνελεξάμενος*, τοῦ *ἐνειλίσσομαι* (ἄττ. *ἐνελίττομαι*) τυλίσσομαι ἐν τινι.—*εὔδω* = *καθεύδω*.—*διὰ τούτων* διὰ μέσου τούτων.—*δάκνουσι*, τοῦτον (δηλ. *τὸν καθεύδοντα*).—*οὐδὲ ἀρχὴν οὐδόλως*.

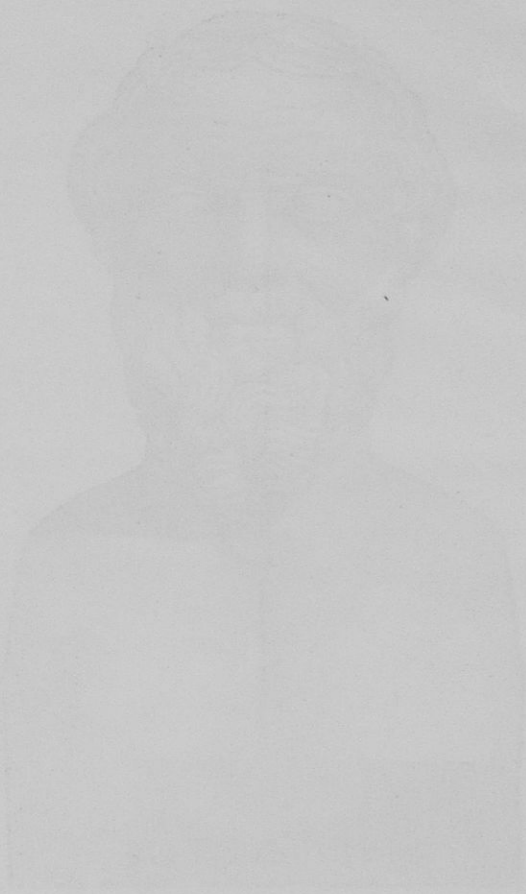
ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Εισαγωγή	
1. Βίος Ἡροδότου	5
2. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἡροδότου	6
3. Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικά τῆς Ἡροδοτείου διαλέκτου	7
Βιβλίον πρῶτον	
1. Λυδικὰ ἔθιμα.—Ἰδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυ- δῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (κεφ. 93 - 94)	13
2. Περσικὰ ἔθιμα (κεφ. 131 - 138, 140)	14
3. Ἡ Βαβυλῶν (κεφ. 178 - 181)	17
4. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Βαβυλωνίων (κεφ. 194 - 198)	19
Βιβλίον δεύτερον	
1. Ἡ Αἴγυπτος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς (κεφ. 2 - 5, 10 - 12, 35 - 36, 50, 52 - 53)	22
2. Ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις τῶν Αἰγυπτίων (κεφ. 58-64)	27
3. Δίαιτα καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων (κεφ. 77 - 78, 80 - 88, 90, 92, 94 - 95)	29
Σημειώσεις	39
Εἰκόνες (ἕκτος κειμένου)	

Κ. ΚΟΣΜΑ—ΗΡΟΔΟΤΟΣ *Εκδ. γ'

Ἄχουρα Μασδά
(ἐπὶ περσικοῦ ἀναγλύφου)

Πέρσης

Μήδος

Επίστευμα (Παρθενώνας)

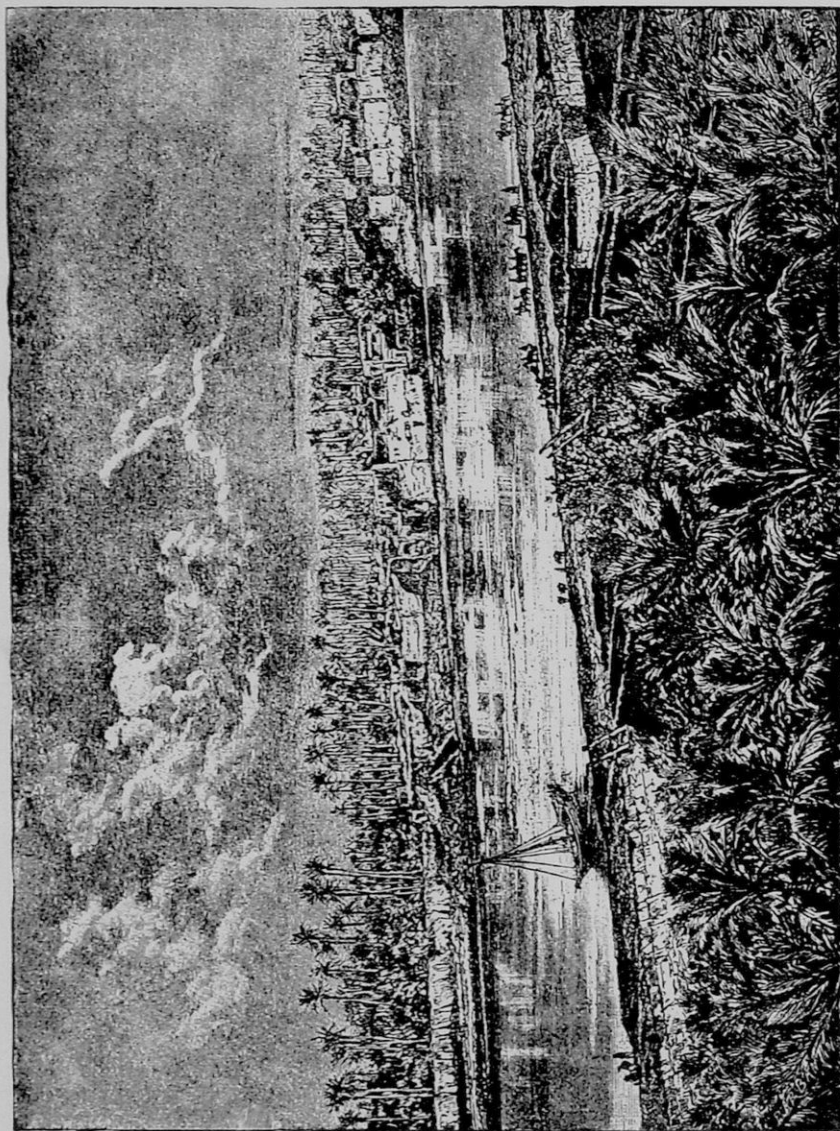

Επίστευμα

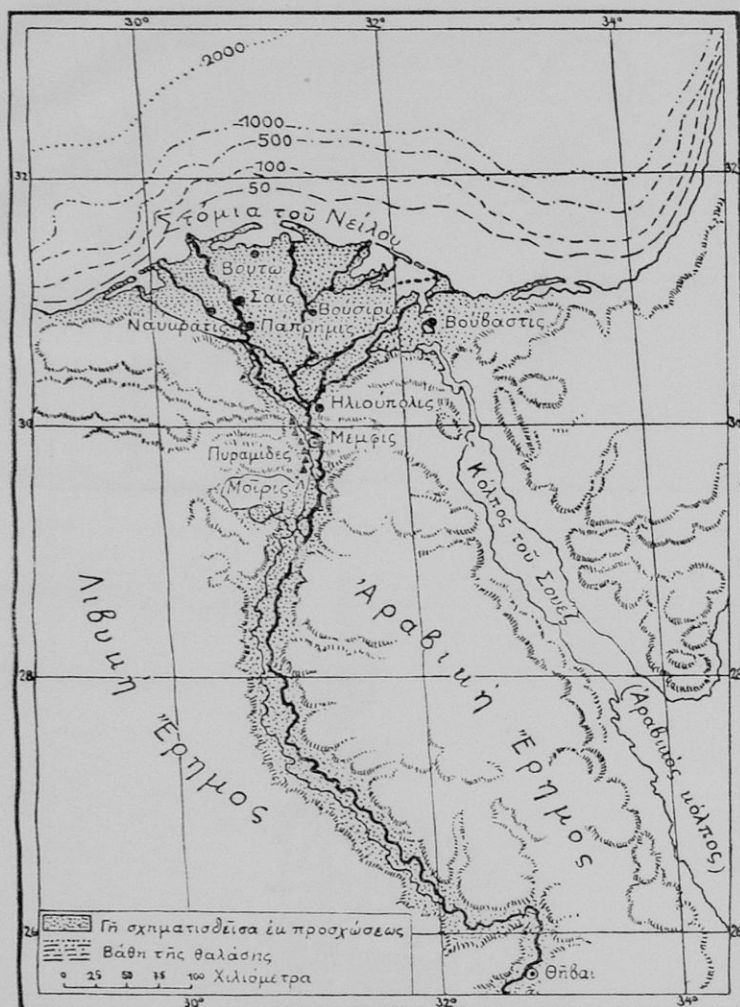
Επίστευμα

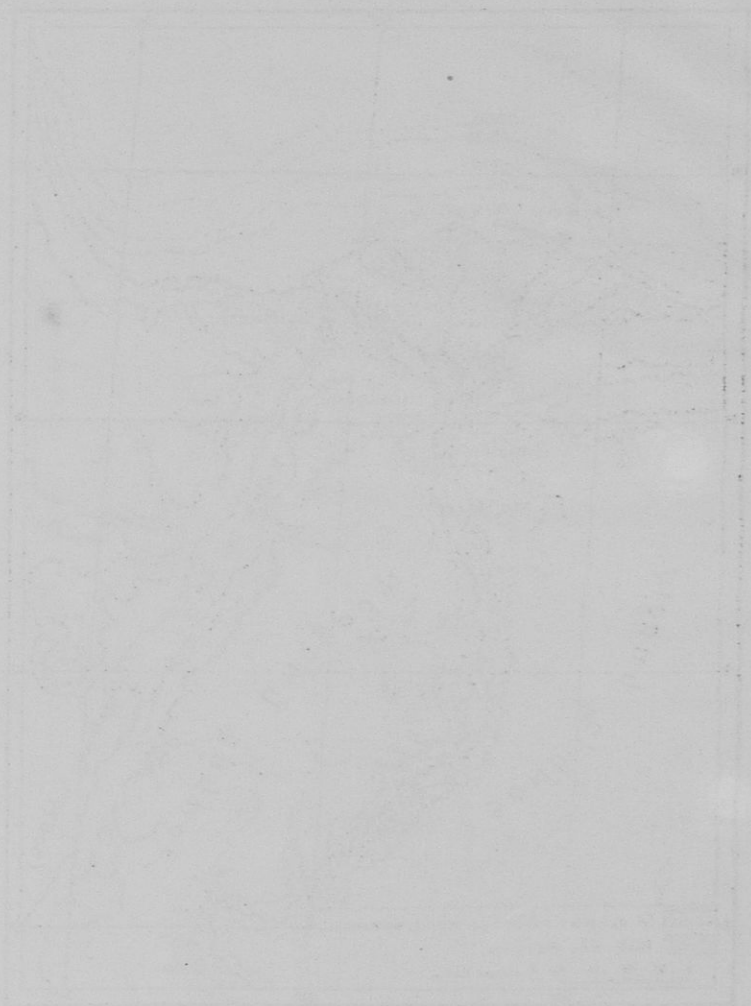

Ἐρείπια τοῦ Εὐφράτου. Ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Βαβυλώνης

Χάρτης της Αιγύπτου

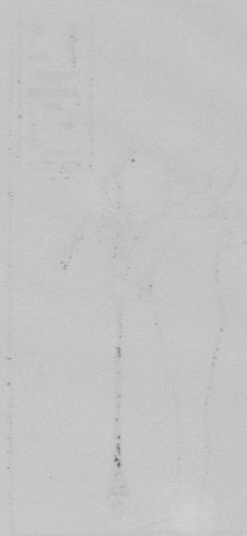
Φθὰ (Ἡφαίστος)

Ἦπα

Ἰσις καὶ Ἦρος

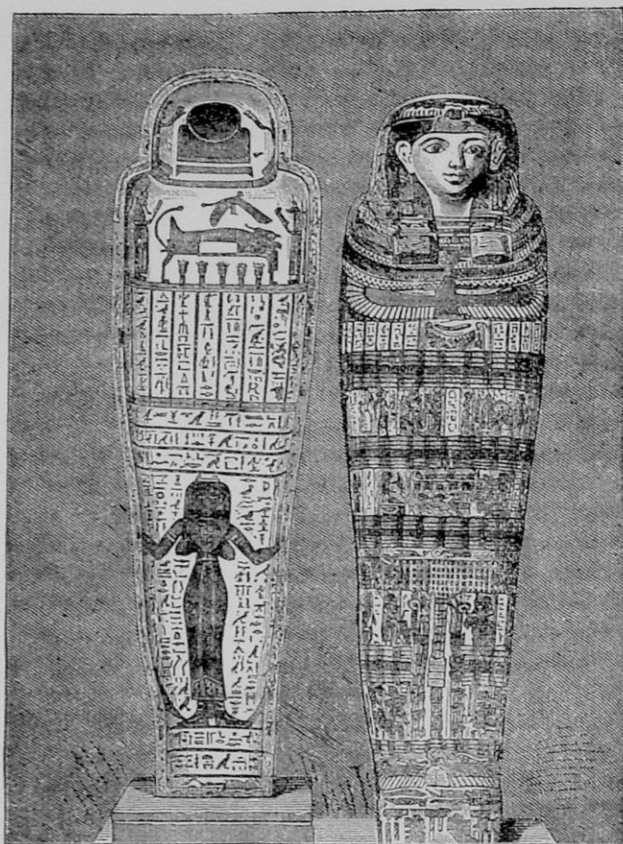

Ἐοσις

Θῆκαι μουμιῶν

Πάπυροι

"Ανθος και καρπός λωτοῦ

024000028149

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

α') Έγκεκριμένα υπό του Υπουργείου τής Παιδείας.

Έκλογαι εκ τών Νεκρικών διαλόγων του Δουκιανού μετά σημειώσεων δια τήν Α' τάξιν τών ήμιγυμνασίων και γυμνασίων.

Έκλογαι εκ τής Κύρου Αναβάσεως του Ξενοφώντος μετά σημειώσεων, εικόνων και γεωγραφικού χάρτου δια τήν Β' τάξιν τών ήμιγυμνασίων και γυμνασίων.

Έκλογαι εκ τής Αναβάσεως του Άρριανού μετά σημειώσεων και γεωγραφικού χάρτου δια τήν Γ' τάξιν τών γυμνασίων.

Λατινικόν Άναγνωσματάριον μετά σημειώσεων και λεξιλογίου δια τήν Γ' τάξιν των γυμνασίων.

Θουκυδίδου βιβλίον δεύτερον κατ' έκλογήν έκδοθέν δια τήν Δ', Ε' και ΣΤ' τάξιν τών γυμνασίων. Το μόνον έγκεκριμένον μετά λεξιλογίου.

β') Έλευθέρως εισαγόμενα.

Άπολλοδώρου Βιβλιοθήκη και Αίλιανού Ποικίλη Ιστορία. Έκλογαι μετά σημειώσεων και εικόνων δια τήν Α' τάξιν τών ήμιγυμνασίων και γυμνασίων.

Ξενοφώντος Ελληνικά. Έκλογαι (III-IV) μετά σημειώσεων και γεωγραφικού χάρτου δια τήν Β' τάξιν τών ήμιγυμνασίων, γυμνασίων και έμπορικών σχολών.

Ήρόδοτος. Έκλογαι (I-II) μετά σημειώσεων και εικόνων δια τήν Γ' τάξιν τών γυμνασίων.

Ανκουργος και Ίσοκράτης μετά λεξιλογίου δια τήν Δ' τάξιν τών γυμνασίων.

Ξενοφώντος Άπομνημονεύματα κατ' έκλογήν έκδοθέντα μετά λεξιλογίου δια τήν Δ' τάξιν τών έμπορικών σχολών.

Θουκυδίδου βιβλίον πρώτον κατ' έκλογήν έκδοθέν μετά σημειώσεων δια τήν Δ' τάξιν τών έμπορικών σχολών.